

Zapraszamy na dzień otwarty

Q SERVICE

GERYS

Partnerzy, którzy będą się wystawiali w dniu otwarcia:

INTER CAR

Continental

Milwaukee

Castrol

Na miejscu zapraszamy na darmowy przegląd pojazdu:

- kontrola stanu ładowania akumulatora
- kontrola stany alternatora
- sprawdzenie jakości płynu chłodniczego
- sprawdzenie układu hamulcowego
- sprawdzenie zawieszenia
- sprawdzenie stanu ogumienia
- sprawdzenie elementów oświetlenia

Do każdego auta wybrane 2 usługi GRATIS

Ponadto skorzystaj z 20% rabatu od 17.11.2025 do 31.11.2025 w razie pytań gesys@op.pl lub tel. 699 895 287

Na miejscu strefa gastronomiczna

8:00 - 14:00

15.11.2025 (sobota)

ul. GRUNWALDZKA 274 Jaworzno

-20% RABATU* na usługi

Tygodnik Lokalny

5 – 11 LISTOPADA 2025 R.
nr 45/1776 rok XXXIV

cena 3,00 zł w tym 5% VAT
nr indeksu 355089 • <http://www.ct.jaworzno.pl>

Tytuł pojawił się w roku 1798

ABY NASZE MIASTO BYŁO LEPSZE

Co TYDZIEŃ

Odsłonięcie pomnika Bolesława Chrobrego

Uroczyste odsłonięcie pomnika Bolesława Chrobrego odbędzie się podczas miejskich obchodów Narodowego Święta Niepodległości. Urząd Miejski w Jaworznie zaprasza na wydarzenie i przedstawia jego harmonogram.

cd. na str. 2

Taczka za podwyżki

Na sesję Rady Miejskiej w Jaworznie wjechała... taczka. Przywiózł ją jeden z mieszkańców, działając w imieniu lokalnych przewoźników. W ten sposób jaworzniccy transportowcy postanowili „pogratulować” prezydentowi Pawłowi Silbertowi. Jak napisano w dołączonym liście, jest on liderem krajowego rankingu miast i gmin z najwyższą stawką podatku od środków transportowych.

Na taczce znalazł się transparent z dwoma napisami: „Podatek od środków transportu” oraz „Przyszłość firm transportowych w Jaworznie”. Dołączony list gratulacyjny był symboliczny. Był reakcją na decyzję radnych, którzy przyjęli uchwałę podnoszącą stawki podatku od środków transportu na 2026 rok.

Protestujący w ten sposób mieszkaniacy pojawili się po głosowaniu nad punktem 10. porządku obrad, dotyczącym projektu uchwały rady miejskiej w sprawie określenia wysokości stawek podatku obowiązyujących na terenie Jaworzna na rok 2026.

Nietypowa sytuacja wywołała krótkie zamieszanie, zdziwienie oraz uśmiechy. Przewodniczący

Taczka na sesji Rady Miejskiej w Jaworznie

rady miejskiej zarządził przerwę, a po chwili na salę obrad wszedł pracownik techniczny urzędu miejskiego, który usunął transparent.

Wjazd taczki na salę sesyjną był wyraźnym sygnałem niezadowolenia środowiska transportowego z decyzji władz miasta.

Treść listu

GRATULACJE!!!

Po raz kolejny Pan Paweł Silbert jest liderem w krajowym rankingu miast i gmin z najwyższą stawką podatku od środków transportowych!

Przez minione dwa lata Pan Paweł Silbert stracił fotel lidera, ale teraz postanowił na niego wrócić. Żle się Pan z czym czuł Panie Silbercie?

Transport był, jest i musi być, więc wciąż spod Pana okna będą jeździć samochody ciężarowe. Różnica polega na tym, że Ci przewoźnicy, którzy będą realizować przewozy w dużej części korzystając z jaworzniczej infrastruktury drogowej, wyrejestrują pojazdy w mieście Jaworzno i przeniosą je do innym miast lub gmin gdzie poziom podatku jest znacznie niższy.

Jaki jest w zasadzie cel Pana działania? Aby liderować w statystyce, czy aby zasilić budżet miasta o wpływy podatkowe?

Wnioski nasuwają się same.. woli zasilenia budżetu miasta nie ma! Cel jest inny.

Reasumując, niechaj radość mają inne miasta i gminy, które zasilać będą pieniędzmi jaworzniczych przedsiębiorców swoje budżety na rok 2026.

cd. na str. 3

Powstaje kapliczka gietrzwałdzka

Trwa budowa kapliczki pod wezwaniem Matki Bożej Gietrzwałdzkiej w centrum Jaworzna. Nowy obiekt religijny powstanie w miejscu dawnego pomnika Bojowników Ruchu Oporu przy ulicy Grunwaldzkiej.

cd. na str. 2

Zwolnienia w urzędach

Od kilku dni do naszej redakcji dochodzą sygnały o tym, że w jaworzniczym urzędzie miejskim lub podległych mu jednostkach, miałyby być wręczane wypowiedzenia lub przygotowywane plany zwolnień. Zapytaliśmy o to naczelnika wydziału organizacyjnego i kadr UM w Jaworznie. – Nie zatrudniamy nowych osób na zastępstwa. Wstrzymujemy się z nowymi naborami. Rozwiązujemy umowy lub ich nie przedłużamy tam, gdzie jest to możliwe – odpowiada naczelnik.

Od dłuższego czasu słyszymy o tym, że sytuacja finansowa miasta jest trudna. W komentarzach pod wieloma artykułami, postami w mediach społecznościowych,

pojawiają się wpisy sugerujące konieczność wprowadzenia m.in. oszczędności w urzędzie. Z informacji przekazywanych przez radnych wynika, że jednostki miejskie otrzymały informacje, aby ograniczyć swoje wydatki o kilka procent i tym samym szukane są oszczędności. Mówi się o optymalizacji zatrudnienia.

„Rozwiązujemy umowy lub ich nie przedłużamy tam, gdzie jest to możliwe”.

Z wypowiedzi Janusza Mariana Zaleskiego, naczelnika wydziału organizacyjnego i kadr UM w Jaworznie wynika, że rozwiązują umowy i nie przedłużają ich tam, gdzie jest to możliwe, a także zachęcają do do-

browolnych odejść na emeryturę. Nie mają planów zwolnień grupowych.

– Do mnie już też dotarła plotka, że mamy zwalniać ludzi na potęgę. Nawet słyszałem, ilu osobom mamy wręczyć wypowiedzenia. Nie przytoczę, by nie potwierdzać plotek. Sytuacja natomiast wygląda następująco. Prowadzimy monitoring kadr oraz podejmujemy działania zmierzające do optymalizacji zatrudnienia. Biorąc pod uwagę trudną sytuację budżetową, staramy się tak planować zatrudnienie, aby jak najefektywniej wykorzystywać nasze zasoby. Nie zatrudniamy nowych osób na zastępstwa. Wstrzymujemy się z nowymi naborami. Zachęcamy do dobrowolnych odejść na emeryturę. Na przyszły rok będzie to 10 osób.

cd. na str. 6

ISSN 1232-2008

9 771232 200001

łącznie **150** kapliczek gietrzwałdzkich ma stanąć na terenie całego kraju

Kierowcy TIRów ignorują zakaz wjazdu

Kierowcy samochodów ciężarowych masowo ignorują zakaz wjazdu – twierdzą mieszkańcy ulicy Dąb. Mimo znaku, który zakazuje wjazdu samochodom powyżej 5 tony, codziennie przejeżdżają osiedlową ulicą w Jaworznie, łamiąc przepisy ruchu drogowego.

Od lat mieszkańcy ulicy Dąb alarmują, że kierowcy ciężarówek świadomie łamią przepisy drogowe i omijają obowiązujące zakazy. Do naszej redakcji z prośbą o interwencję zwrócił się jeden z mieszkańców. Jak mówi, problem dotyczy nie tylko tej części Jaworzna, bo kierowcy pędzą dalej w kierunku Chelmka, a także od Chelmka w drugą stronę. Zdaniem mieszkańców jest to zachowanie celowe oraz lekceważące łamanie przepisów ruchu drogowego.

Ograniczenie tonażowe występuje zarówno na ulicy Dąb w Jaworznie, jak i na ulicy Jaworznickiej w Chelmku. Znaki zakazują wjazdu pojazdom o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 5 ton.

W praktyce jest jednak inaczej, bo nie są to pojedyncze przypadki łamania przepisów. Okoliczni mieszkańcy zwracają uwagę, że kierowcy tirów codziennie ignorują oznakowanie.

Wielu z kierowców łamie w tej lokalizacji przepisy codziennie a są i tacy, którzy widziani są wielokrotnie w ciągu jednego dnia. Gdyby sumiennie podliczyć takim zawodowym cwaniakom ilość przejazdów od dnia zmiany

organizacji ruchu, to nie jeden zapewne już miałby na koncie przynajmniej kilkaset punktów karnych, a że znaków tzw. zakazów tonażowych na przejeździe z Jaworzna do Chelmka wspomnianą ulicą jest kilka, więc i punktów przybywać mogłoby szybciej.

Problem dotyka nie tylko ulicy Dąb. Położenie dzielnicy Jeleń sprawia, że staje się ona atrakcyjnym skrótem dla ciężarówek jadących między głównymi drogami regionu. To najszybszy przejazd z A4 w kierunku Chelmka i Oświęcimia oraz z S1 do Chrzanova, co pozwala ominąć płatne bramki na autostradzie w Mysłowicach. To zdaniem mieszkańców skłania kierowców do obchodzenia przepisów.

Jak twierdzi autor listu, mieszkańcy wielokrotnie zgłaszali naruszenia policji w Jaworznie. Ich zdaniem funkcjonariusze koncentrują się jednak na kontrolowaniu prędkości samochodów osobowych, zamiast reagować

na przejazdy ciężarówek łamiących zakaz. Mieszkańcy liczą więc, że nagłośnienie sprawy poprawi tę sytuację.

– Być może przy Państwa pomocy i nagłośnieniu, uda się to patologiczne zjawisko, jeśli nie zlikwidować to może bardzo mocno ograniczyć, gdyż wielu mieszkańców ul. Dąb jest coraz bardziej sfrustrowanych, a ci którzy dodatkowo są kierowcami, irytują się jeszcze bardziej, wiedząc o tym, że w Jaworznie mamy grupę kierowców, którym „immunitetu bezkarności” mógłby pozazdrościć nie jeden parlamentarzysta – pisze jeden z mieszkańców.

Dodatkowy problem, który zauważyliśmy na ulicy Dąb to stare oznakowanie, które nie zostało zdjęcie, a jedynie kiedyś ktoś próbował je zakryć. Mowa o znakach, które informują o ograniczeniu tonażowym do 30 ton, które znajdują się pomiędzy znakami z ograniczeniem do 5 ton.

cd. na str. 6

Blog: Pływał bez majtek

Bez żadnej publicznej dyskusji **bradni podczas sesji uchwalili nowe, wyższe podatki oraz – prawdopodobnie – jedno z najwyższych w Polsce opłat za wywóz śmieci. Zobaczmy jeszcze, jakie stawki proponują inne gminy, ale wszystko wskazuje na to, że znajdziemy się w niechlubnej czołówce. Jak mogło to się obyć bez żadnej dyskusji? Wiadomo – ten, kto przedstawia projekt uchwały, ma zawsze rację. W tym przypadku prezydent, który – jak się przyjęło – „wie najwięcej” o kondycji finansowej miasta czy spółek jemu podległych. Jak mawiał Warren Buffett, „dopiero podczas odpływu widać, kto pływał bez majtek”. I właśnie tak jest teraz w Jaworznie.**

Na potrzeby propagandowe podczas wyborów słyszeliśmy, jak dobrze jest w Jaworznie, jak wyjątkowym jesteśmy miastem, ile to się tu inwestuje. I mieszkańcy tę narrację kupowali, bo faktycznie widać było zmiany na każdym kroku – budowy, nowe plany. Cóż z tego, że wiele z tych inwestycji to megalomańskie pomysły. Żeby nie było, że znowu „czepiam się” parku wodnego, spójrzmy choćby na skateparki czy przebudowę stadionu Azotanii. Obawiam się, że teraz cały stadion zarosły chwasty i pozostanie bez życia, bo w przypadku bra-

ku środków na dokończenie robót, po prostu ulegnie zniszczeniu. Wiele osób zwraca też uwagę, że nieracjonalne, przewymiarowane inwestycje blokują realizację innych, bardziej potrzebnych projektów – jak choćby zwykłe boiska przy szkołach. Oj, długa to lista problemów.

Wracając do samej sesji – a raczej braku dyskusji – to właśnie pokazuje, że nad rozlanym mlekiem już nie ma co debatować. Po jednej stronie tyradę Silberta, który jak zwykle zrzuca winę na kogoś z zewnątrz, po drugiej radni, którzy w zasadzie niewiele mogli zrobić. Bo jeśli widać, że zmierzamy w złym kierunku, to budżet trzeba ratować. No, ale warto by się też przyznać, kto doprowadził do takiego stanu.

Od 2020 roku budowanie własnych możliwości przez Wodociągi miało zapewnić nam elastyczność i ochronić przed wysokimi cenami. Tymczasem – śmieciarki na gaz, brak długofalowego planu gospodarowania odpadami, a ostatnio próba wymuszenia na Tauronie pomysłu na termiczne przetwarzanie odpadów – wszystko to wygląda jak chwytanie się brzytwy. Wiadomo, że o problemie było wiadomo od dawna, ale czy do tej pory nie tuszowano tego przed mieszkańcami?

Nie wspomnę już, że rada nadzorczą Wodociągów to synekura, któ-

ra najlepiej pokazuje, kto w mieście naprawdę rządzi. Zasiadający w niej przewodniczący Miejskiego Komitetu PiS-u Dariusz Starzycki powinien doskonale zdawać sobie sprawę, w jakim otoczeniu gospodarczym żyjemy i jakie zamieszanie po rządach PiS-u pozostało w sferze gospodarczej.

Pisałem o tym już kilka lat temu – że kiedy Paweł Silbert obejmie swoją ostatnią kadencję, nie będzie miał żadnych zahamowań przed podejmowaniem najtrudniejszych decyzji. Bo teraz nie chodzi już o jego popularność, potrzebną w czasie wyborów, ale o odpowiedzialność za budżet gminy. Podatki, podwyżki, zwolnienia – to nie przysparza sympatii. Na koniec pozostaje tylko smutna refleksja: jeśli prezydent zachowuje się dziś jak bezwzględny menadżer, to czy znaczy to, że wcześniej byliśmy robieni w bambuko, a budżet – wcale nie taki „różowy” – a był po prostu pudrowany?

Kto ma wiedzieć, ten ma władzę. A ten, kto potrafi wydać kilka milionów złotych na samorządową propagandę w postaci gazetki, biuletynu i rzeszy urzędniczych aparatczyków, może zawsze przekonać ludzi do wszystkiego – mówiąc im tylko to, co akurat jest potrzebne dla jego politycznego interesu.

Franciszek Matysik

Dokończenie ze str. 1

Powstaje kapliczka gietrzwałdzka

Kapliczka powstaje w ramach zwycięskiego projektu Jaworznickiego Budżetu Obywatelskiego, który zakłada także renowację innych miejsc religijnych na terenie miasta.

Projekt Jaworznickiego Budżetu Obywatelskiego, którego wnioskodawcą była **Marzena Gręźlikowska**, nosi nazwę „Dziedzictwo narodowe i kulturowe w Jaworznie – renowacja i budowa obiektów religijnych w postaci krzyży i kapliczek”. W edycji na rok 2025 uzyskał on 1158 głosów mieszkańców i znalazł się na liście 16 zwycięskich projektów.

W ramach zadania zostanie zrealizowana nie tylko budowa kapliczki przy ulicy Grunwaldzkiej, lecz również inne obiekty religijne w Jaworznie przejdą modernizację. Projekt zakłada także:

- rekonstrukcję krzyża stojałowczyków na Równej Górze,
- renowację kaplicy Matki Bożej Bolesnej przy ul. Dąbrowskiej 57 w Dąbrowie Narodowej,
- renowację kapliczki słupowej na Morawcu przy ul. Luszowickiej w Ciężkowicach,
- renowację kapliczki słupowej w Jeleniu (Dąb).

Kapliczka gietrzwałdzka i mały skwer

3 października Urząd Miejski w Jaworznie wydał pozwolenie na budowę nowego obiektu – kapliczki gietrzwałdzkiej na działce nr 3199

w centrum miasta. W ubiegłym tygodniu rozpoczęły się prace ziemne.

Oprócz budowy kapliczki powstanie także figurka Matki Bożej oraz wykonane zostaną elementy małej architektury. Na terenie zadania zostaną zamontowane ławki, oświetlenie z podświetleniem solarnym, tablica pamiątkowa oraz podest. Dodatkowo zaplanowano odświeżenie istniejącej nawierzchni z kostki brukowej oraz uzupełnienie zieleni poprzez nowe nasadzenia. Zwieńczeniem będzie uroczyste poświęcenie kapliczki oraz sporządzenie aktu jej konsekracji.

Zgodnie z kosztorysem zaprezentowanym w projekcie zgłoszonym przez mieszkankę, budowa kapliczki będzie kosztować 116 tysięcy złotych. Pozostałe prace według tego samego kosztorysu wyniosą ponad 140 tysięcy złotych. Projekt jest odpowiedzią na ogólnopolską inicjatywę wybudowania 150 kapliczek gietrzwałdzkich na 150-lecie objawień Niepokalanej Matki Bożej w Gietrzwałdzie – od Bałtyku po Tatry – napisano w zgłoszeniu do JBO.

Objawienia miały miejsce na Warmii w 1877 roku. W okresie od 27 czerwca do 16 września dwóm dziewczynkom – 13-letniej Justynie i 12-letniej Barbarze – objawiała się Maryja. Mówiła po polsku, przedstawiając się jako „Najświętsza Panna Maryja Niepokalanie Poczęta”, i prosiła, by codziennie odmawiać różaniec.

Weronika Palka

Dokończenie ze str. 1

Odsłonięcie pomnika Bolesława Chrobrego

11 listopada 2025 roku w Jaworznie odbędzie się uroczyste odsłonięcie pomnika króla Bolesława Chrobrego na rynku w Jaworznie. Wydarzenie to stanie się centralnym punktem miejskich obchodów Narodowego Święta Niepodległości. Obchody rozpoczną się o godzinie 9:00 uroczystą mszą świętą w intencji mieszkańców i Ojczyzny, która zostanie odprawiona w kolegiacie św. Wojciecha i św. Katarzyny.

Następnie, o godzinie 10:15 na rynku w Jaworznie zostanie odsłonięta rzeźba Bolesława Chrobrego, upamiętniająca tysiąclecie jego koronacji

na króla Polski. Po uroczystym odsłonięciu rzeźby uczestnicy wraz z orkiestrą przemaszują pod Pomnik Niepodległości na rynku, gdzie przewidziano okolicznościowe przemówienie, składanie kwiatów oraz program artystyczny.

W przeddzień głównych obchodów, 10 listopada o godzinie 18:00 w Młodzieżowym Domu Kultury im. Jaworznianów odbędzie się koncert „W starym kinie”, podczas którego wystąpią Orkiestra Kameralna Archetti oraz Orkiestra eM Band. Bilety na to wydarzenie dostępne są w Atelier Kultury.

(iw)

za podniesieniem stawek za wywóz śmieci głosowało 15 radnych

Dokończenie ze str. 1

Taczka za podwyżki

Zresztą to był Pana pomysł, bo to przecież Pan w roku 2023 sam wskazał na to, że jesteśmy „fajerałami”, płacąc podatek od środków transportowych w Jaworznie, podczas gdy Pan przez te wszystkie lata zasilął budżety innych gmin pieniędźmi jaworznickich mieszkańców, rejestrując pojazdy gminnych spółek z obcych gminach.

To dowód na to jak pojmuję Pan ideę lokalnego patriotyzmu.

Pani Magdaleno Mistarz, w dalszym ciągu nie będzie Pani mogła otwierać okien w swoim domu, bo transport w dalszym ciągu będzie realizowany. Nasza propozycja jest taka: „Niech wyjedzie Pani do Bieszczad”, tam będzie Pani mogła zapoznać się z treścią uchwał innych miast i gmin lokalnych podatków i może wówczas nie będzie Pani głosić absurdalnych bzdur.

Niech te taczki będą prezentem dla Pana Silberta.

Jak można je wykorzystać? Można nimi jeździć (brak silnika i napędu czyni je ekologicznymi).

Można objąć je podatkiem od środków transportowych (tylko proszę pamiętać przy ustalaniu stawki, że są to pojazdy jednoosiowe z najwyższymi normami spalin EURO) – dzięki czemu umocni Pan pozycję lidera...

Za ich stan techniczny przepraszamy, ale na lepsze trzeba zasłużyć.

Pozdrawiamy
Jaworzniczy Przewoźnicy
P.S. Już nie Frajerzy!

Wyższe stawki za wywóz śmieci stały się faktem.
Decyzja zapadła

Radni Rady Miejskiej w Jaworznie przegłosowali podwyżkę opłat za odbiór odpadów komunalnych. Od 1 stycznia 2026 roku mieszkańcy miasta zapłacą więcej za wywóz śmieci. Nowe stawki obowiązować będą zarówno w domach jednorodzinnych, jak i w zabudowie wielorodzinnej.

Dyskusje radnych były długie i momentami bardzo emocjonalne, a głównym punktem sporu okazała się właśnie kwestia podwyżki za wywóz śmieci.

Jedna z najważniejszych decyzji tej sesji stała się faktem. Mieszkańcy Jaworzna od przyszłego roku zapłacą więcej za odbiór odpadów komunalnych. W przypadku domów jednorodzinnych miesięczna stawka wyniesie 51 złotych od osoby.

Kategoria pojazdu	Stawka w 2026 roku
Samochód ciężarowy 3,5–5,5 t	1 248 zł
Samochód ciężarowy 5,5–9 t	2 100 zł
Samochód ciężarowy 9–12 t	2 520 zł
Samochód ciężarowy ≥12 t	4 800 zł
Ciągnik siodłowy/balastowy 3,5–12 t	2 940 zł
Ciągnik siodłowy/balastowy 12–36 t	3 696 zł
Ciągnik siodłowy/balastowy >36 t	4 800 zł
Przyczepa/naczepa 7–12 t	2 520 zł
Przyczepa/naczepa 12–36 t	2 940 zł
Przyczepa/naczepa >36 t	3 696 zł
Autobus <22 miejsc	2 976 zł
Autobus ≥22 miejsc	2 976 zł
Pojazdy elektryczne	
Pojazdy z napędem alternatywnym	Stawka w 2026 roku
Ciężarowe 3,5–5,5 t	120 zł
Ciężarowe 5,5–9 t	180 zł
Ciężarowe 9–12 t	216 zł
Ciągnik 3,5–12 t	216 zł
Autobus <22 miejsc	252 zł
Autobus ≥22 miejsc	336 zł

W budynkach wielorodzinnych system rozliczania będzie wyglądał inaczej. Opłata zostanie uzależniona od ilości zużytej wody. Od 1 stycznia 2026 roku za każdy metr sześcienny wody mieszkańcy zapłacą 17 złotych.

Za przyjęciem uchwały głosowało 15 radnych, 1 wstrzymał się od głosu (Wiesława Babula), a 6 było przeciw (Wojciech Banasik, Maciej Bochenek, Barbara Boczoń, Przemysław Kawka, Barbara Sikora i Barbara Ziętek).

Dzień przed sesją rady miejskiej głos w sprawie zabrał prezydent Paweł Silbert, który w opublikowanym na swoim profilu Facebook nagraniu tłumaczył powody planowanej podwyżki. Jak podkreślił, w nowej cenie za odbiór odpadów „nie ma nic ponadto, co jest konieczne”, a stawki muszą odzwierciedlać rzeczywiste koszty funkcjonowania systemu.

Prezydent wyjaśnił, że tylko w tym roku miasto dopłaciło do gospodarki odpadami około 7 milionów złotych, co w przyszłości nie będzie już możliwe. System gospodarki odpadami musi się bilansować, a miasto nie może ani na nim zarabiać, ani do niego dopłacać – zaznaczył Silbert.

Nagranie prezydenta wywołało jednak falę komentarzy i emocji wśród mieszkańców. W mediach społecznościowych pojawiły się dziesiątki opinii krytykujących decyzję o podwyżkach. W komentarzach pod naszym postem jaworznianie nie kryli rozgoryczenia i oburzenia, wskazując, że tłumaczenia władz nie są dla nich przekonujące.

Wyższe podatki i opłaty od 2026 roku

Od stycznia 2026 roku wzrosną w Jaworznie podatki oraz opłaty lokalne. Podczas sesji Rady Miejskiej w Jaworznie uchwalono projekt uchwał o nowych stawkach m.in. podatków od nieruchomości, gruntów oraz środków transportu.

Zmiany obejmą zarówno właścicieli nieruchomości, jak i przedsiębiorców oraz posiadaczy pojazdów ciężarowych.

Radni uchwalili dwa projekty uchwały, które znalazły się w punkcie 9. oraz 10. porządku obrad – dotyczący odpowiednio podatków od nieruchomości i środków transportowych.

Zgodnie z przyjętym projektem, od 2026 roku obowiązować będą nowe stawki podatku od nieruchomości:

- dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – z 1,38 zł do 1,45 zł za m²,
- dla budynków mieszkalnych – z 1,19 zł do 1,25 zł za m²,
- dla budynków związanych z działalnością gospodarczą – z 34,00 zł do 35,53 zł za m².

Wynik głosowania nad uchwałą w sprawie podatku od nieruchomości był następujący: 18 radnych było za, 4 głosowało przeciw

Kolejnym punktem była uchwała dotycząca podatku od środków transportowych. Zmiany obejmą m.in. pojazdy ciężarowe, autobusy i ciągniki siodłowe.

Wynik głosowania nad projektem w tej sprawie przedstawiał się następująco: 12 radnych było za, 2 wstrzymało się, a 8 było przeciw.

Weronika Palka

Jaworznicka po remoncie

Zakończyły się prace związane z wymianą nawierzchni na ulicy Jaworznickiej. Droga prezentuje się teraz w nowej i z pewnością lepszej odsłonie. Kierowcy mogą cieszyć się równą, asfaltową drogą bez kostki.

Prace zakończyły się w środę 29 października. Najpierw pojawił się nowy asfalt na jezdni, a w ostatni dzień prac drogowcy dokonali remontu chodnika.

Po południu tego samego dnia ulica została ponownie otwarta dla ruchu. Zniknęły utrudnienia oraz objazdy, a kierowcy mogą cieszyć drogą

Ulica Jaworznicka po remoncie. Droga została otwarta

gą w zupełnie nowej odsłonie. Za prace modernizacji ulicy Jaworznickiej odpowiada firma REMBUD z Trzebinia. Zgodnie z umową z miastem, zdjęli oni starą, czerwoną kostkę, zdarli przedni asfalt,

a następnie położyli nową nawierzchnię na całym odcinku od skrzyżowania z ulicą Kaliską do skrzyżowania z ulicą Górnośląską. Cały remont trwał około trzech tygodni.

Weronika Palka

Inauguracja roku akademickiego w Akademii WSB

Inauguracja roku akademickiego Wydziału Akademii WSB w Jaworznie

Akademia WSB w Jaworznie oficjalnie zainaugurowała rok akademicki 2025/2026. Wydarzenie było równocześnie inauguracją pierwszego roku działalności uczelni w mieście. Od października studenci uczą się tam na takich kierunkach jak logistyka, zarządzanie oraz informatyka.

Inauguracja odbyła się w środę, 29 października, w budynku wydziału Akademii WSB przy ulicy Sportowej. Podczas uroczystości obecni byli pracownicy, wykładowcy, studenci oraz przedstawiciele miasta, którzy wspólnie świętowali początek nowego etapu w historii szkolnictwa wyższego w Jaworznie.

Uczestnicy inauguracji wysłuchali również hymnu „Gaudemus igitur” oraz wykładu, który wygłosiła prof. Katarzyna Szczepańska-Woszczyzna, zatytułowanego „Przywództwo w Erze AI: rola liderów w świecie technologii”.

Weronika Palka

OGŁOSZENIE

RÓŻOWY PAŹDZIERNIK

ZADBAJ O SWOJE ZDROWIE – UMÓW SIĘ NA USG

511 077 897
578 202 272

MarMedicam
CENTRUM MEDYCZNE

TYLKO W PAŹDZIERNIKU – BADANIE USG PIERSI 150 ZŁ

I N F O R M A T O R

P O L I C J A

Komenda Miejska, ul. Narutowicza 1 tel. 997, 47 85-25-255

S T R A Ż P O Ż A R N A

Komenda Miejska, ul. Krakowska 7 tel. 998, 47 851-08-00

S T R A Ż M I E J S K A

Straż Miejska – Plac Górników 5 tel. 986, 32 618-16-18

P O G O T O W I A

Numer alarmowy tel. 112

Pogotowie ratunkowe, ul. Chełmońskiego 28 tel. 999

Pogotowie gazowe, Jaworzno, ul. Matejki 33 tel. 992

Pogotowie energetyczne, ul. Wojska Polskiego 2 tel. 991

Pogotowie wodociągowe, ul. Św. Wojciecha 34 tel. 994

Pogotowie ciepłownicze, Al. Tysiąclecia 7 tel. 993

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, ul. Krakowska 22 tel. 32 61-81-890

U R Z Ę D Y

Urząd Miejski ul. Grunwaldzka 33 – centrala tel. 32 618-15-00

strona internetowa: www.jaworzno.pl

Miejski Rzecznik Konsumentów – Plac Górników 5 tel. 32 61-81-777

Urząd Skarbowy, ul. Grunwaldzka 274 tel. 32 616-54-94

Powiatowy Urząd Pracy Jaworzno, ul. Północna 9b tel. 32 618-19-00

Poczta Główna, ul. Pocztowa 9 tel. 32 616-38-32

Prokuratura Rejonowa, ul. Inwalidów Wojennych 5 tel. 32 615-57-01

Sąd Rejonowy, ul. Grunwaldzka 28 tel. 32 758-62-00

Infolinia ZUS tel. 22 560 16 00

Z D R O W I E

Szpital Miejski, ul. Chełmońskiego 28 tel. 32 616-44-82, 32 317 45 11

M I E J S K I E I N S T Y T U C J E

Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Rynek Główny 17 tel. 32 751-91-92

Biblioteka Pedagogiczna tel. 32 616-26-95

Muzeum Miasta Jaworzno, ul. Pocztowa 5 tel. 32 618-19-50

Miejskie Centrum Kultury i Sportu, ul. Grunwaldzka 80 tel. 32 745-10-30

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), ul. Północna 9b tel. 32 618-18-40

S P O Ł E C Z N E I N S T Y T U C J E

Hospicjum, ul. Górnicej 30, od 8.00 do 16.00 tel. 32 616 -74-44

Hospicjum 24h/dobę domowe tel. 601-51-91-02

S P O T K A N I A A A

Obecnie wszystkie mitingi AA na terenie Jaworzna odbywają się na ul. Św. M. Kolbego 5 (salka przy kościele na Osiedlu Stałym) w każdy wtorek o godzinie 18.15, środę godz. 18.00 i sobotę godz. 17.00.

Pierwsze posiedzenie rady seniorów

Nowa kadencja Rady Seniorów Miasta Jaworzna oficjalnie rozpoczęła działalność. W urzędzie miejskim odbyło się pierwsze posiedzenie rady, podczas którego wybrano prezydium na lata 2025-2029.

Pracami rady w nadchodzących latach kieruje Zofia Orzechowska jako przewodnicząca, funkcję wiceprzewodniczącego objął Janusz Pluta, a zadania sekreta-

Pierwsze posiedzenie rady seniorów (fot. Urząd Miejski w Jaworznie)

rza powierzono Sylwestrze Bogusz.

W o b r a d a c h uczestniczył również Artur Dzikowski, zastępca prezydenta Ja-

worzna, który w imieniu władz miasta powitał członków.

Rada seniorów to ważny głos środowiska osób star-

szych w Jaworznie. Do jej głównych zadań należy reprezentowanie interesów seniorów, opiniowanie projektów

uchwał i dokumentów strategicznych miasta, a także inicjowanie działań integrujących, edukacyjnych i promujących zdrowie. Członkowie rady zaangażowani są również we wspieranie aktywności obywatelskiej osób starszych oraz współpracę z ośrodkami kultury, organizacjami społecznymi czy placówkami ochrony zdrowia.

(iw)

„Pociągami ku Niepodległości” – LOK Jaworzno

11 listopada 1918 roku to umowny koniec I wojny światowej. Państwa centralne: Rosja, Prusy, Austria poniosły klęskę i tego dnia podpisano rozejm w Compiègne. Tego dnia Rada Regencyjna przekazała władzę zwierzchnią nad wojskiem brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu oraz mianowała go naczelnym dowódcą wojsk polskich.

O tamtych listopadowych dniach pisał później Jędrzej Moraczewski:

„Niepodobna oddać tego upojenia, tego szału radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. Po 120 latach przysły kordony. Nie ma „ich”. Wolność! Niepodległość! Zjednoczenie! Własne państwo! Na zawsze! Chaos? To nic. Bę-

dzie dobrze. Wszystko będzie, bo jesteśmy wolni od pijawek, złodziei, rabusiów, od czapki z bączkiem, będziemy sami sobą rządzili. (...) Cztery pokolenia nadaremno na tę chwilę czekały, piąte doczekało”.

11 listopada 1918 roku to symboliczny dzień odzyskania przez Polskę niepodległości. Walka o kształt państwa trwała jeszcze wiele kolejnych miesięcy i lat. Polacy walczyli o polskie granice z Ukrainą, Czechosłowacją i Niemcami. Walczyli w powstaniach śląskich oraz w zwycięskim powstaniu wielkopolskim. Polska odepchnęła bolszewicką Rosję znad Wisły, blokując jej marsz na Zachód.

Początki polskiej państwowości po 123 latach niewoli były bardzo trudne, ale, jak pisał Moraczewski,

„To nie! Będzie dobrze”. Polska, za którą tyle pokoleń Polaków przelało krew i na którą tyle pokoleń czekało, była w końcu niepodległa. I tylko to się wtedy liczyło.

Zarząd i Koło przy ZM LOK Jaworzno oraz Kapituła konkursów_quizów „Eureka – LOK i Polska – ja to wiem” im. Anny Sokół tym razem przygotowali zagadki patriotyczne. By użyć słowa, trzeba odpowiedzieć, trzeba wiedzieć wskazane miejsce w Jaworznie.

1. CENTRUM

Pomnik Powstańców – Pomnik Niepodległości – Rynek koło MBP Zagadka matematyczna:

14 liczba + 15 liczba + 5 liczba + 6 liczba – 1 liczba – 8 liczba – rok uzyskania przez Jaworzno praw miejskich – ilość lat istnienia Polski niepodległej

= rok 100letniej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

2. OSIEDLE SKAŁKA

Wzgórze Równa Górka Policzyć ilość znaków na tablicy znajdującej się na cokole krzyża na Równej Górze. Od otrzymanej liczby odjąć 1, a otrzymamy ważną liczbę w historii narodu polskiego. Co ona oznacza?

3. CENTRUM

Tablica pamięci żołnierzy walczących w I wojnie światowej oraz w wojnie polsko-bolszewickiej – Muzeum Miasta Jaworzno przy ulicy Pocztowej. Proszę odgadnąć hasło (liczymy od góry tablicy i od początku wersów):

1. 7 litera – 2 wers
2. 2 litera – 11 wers
3. 18 litera – 4 wers
4. 7 litera – 6 wers
5. 4 litera – 9 wers
6. 3 litera – 1 wers
7. 17 litera – 10 wers

8. 12 litera – 7 wers
9. 1 litera – 10 wers
10. 3 litera – 3 wers
11. 3 litera – 5 wers
Kolejne odgadnięte litery utworzą hasło jedenastoliterowe.

4. PECHNIK

Mogiła Jana Dudka – cmentarz pechnicki Na płycie nagrobnej jest sześć liczb. Proszę wykorzystać te liczby do działań matematycznych, a wyniki przypomną Nam ważne daty z historii Śląska.

I. 6 liczba – 1 liczba =?
II. 3 liczba + 4 liczba + 5 liczba =?
III. 6 liczba – 1 liczba – 2 liczba + 5 liczba =?

Zapraszamy do zabawy dzieci, młodzież i dorosłych. Przy okazji można zorganizować rodzinną wycieczkę po Jaworznie i zabawić się w rozwiązywanie zagadek.

Krystyna Sokół, prezes ZM LOK Jaworzno

OGŁOSZENIA

Zakład Pogrzebowy Misja

Jaworzno ul. Sławkowska 16a
tel. 32/ 616 22 68, 032/ 751 95 92
Czynne całą dobę, bezpłatna kaplica pogrzebna

31/D/11

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe „KORONA” Lelko Tomasz

Kaplica Pożegnalna Bezpłatna
43-600 Jaworzno ul. Królowej Jadwigi 2
tel/ fax 32/ 616 35 98, 502 298 696
Całodobowy

32/D/11

Orfeusz Całodobowe Kompleksowe

Usługi Pogrzebowe 43-603 Jaworzno
ul. Partyzantów 11 (Osiedle Stałe)
telefony całodobowe
32/ 752 60 75, 616 85 67, 600 390 300
ul. Sławkowska 1a tel. 32 745 10 10, 503 516 885

33/D/11

Zakład Pogrzebowy Kalina

Jaworzno ul. Chełmońskiego 22
tel. 32/ 615 04 15
czynne całą dobę,
bezpłatna kaplica pogrzebna

31/D/11

Biuro ogłoszeń przy ul. św. Barbary 7, tel. (32) 751 91 30, e-mail: biuro@ct.jaworzno.pl

Adres redakcji: „Co Tydzień”,
43-600 Jaworzno, ul. św. Barbary 7,
Red. naczelny: tel. 32 751-91-30
Wydawca: „Wydawnictwo GM” sp. z o.o.
http://www.wydawnictwogm.jaworzno.pl

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Zastrzegamy sobie prawo dokonywania w nich skrótów, nadawania własnych tytułów itp.

REDAGUJE ZESPÓŁ: Franciszek Matysik (red. naczelny), Mirosława Matysik. **Współpracownicy:** Ryszard Czerwonka, Piotr Grzegorek, Elżbieta Bigas, Weronika Palka, Barbara Sikora, Józef Matysik, Ryszard Karkosz, Jarosław Sawiak, Patrycja Koprzak, Klaudia Sedlaczek-Hebda, Jerzy Nieużyła.

Biuro reklamy i ogłoszeń: Aneta Zagrodnik (kier. biura).

Korekta: Artur Ziemiak. **DTP:** Kazimierz Gruszowski.

Druk: POLSKA PRESS sp. z o.o. Oddział Poligrafia Drukarnia Sosnowiec
Nakład: poniżej 15 000 egz.

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

Numer zamknięto 4 listopada 2025 r.

Blisko, ale nie na rękach

Obraz kobiety mającej dziecko w chuście najczęściej kojarzy się nam z krajami Afryki i Ameryki Południowej. Przed rozmową z Karoliną Pyrzanowską, jaworznianką, która pokazuje rodzicom, jak uwolnić ręce nosząc dziecko w chustce, przypominam sobie o pewnej fotografii. Nie tylko nasze praprababki nosiły dzieci w chustach. Mamy na to dowody.

Jakiś czas temu przeglądałam archiwalne zdjęcia, udostępnione przez Muzeum Etnograficzne w Krakowie. Natknęłam się na fotografię wykonaną w 1928 roku w miejscowości Sól w okolicach Żywca. Przed drewnianą chatą jest prymitywna kołyska w postaci zawieszanej na drewnianej konstrukcji płachty, a w niej około roczne niemowlę. Autorem zdjęcia jest Leopold Węgrzynowicz.

Lata 20. XX wieku – fotografia ojca trzymającego dziecko w chustce

Próbowałam znaleźć więcej podobnych. W zbiorach MEK natrafiłam jeszcze na zdjęcie z 1924 roku, zrobione w Gruszowcu, wsi w powiecie limnowskim. Przedstawia pasterza Dudzika z żoną i dwójką dzieci. Mężczyzna trzyma na rękach, w przerzuconej przez ramię chustce naramiennej małego chłopca – synka. Nie znamy autora tej fotografii. Trzecią wykonano w Poroninie, prawdopodobnie pod koniec XIX wieku. Przed kościołem stoją dwie kobiety z dziećmi. Jedna z nich trzyma niemowlę w owiniętej wokół siebie chustce – autorem tego zdjęcia jest prawdopodobnie Elias Radzikowski.

Czerpiemy inspirację od naszych przodków

Informacją o tym, że archiwalne zdjęcia z MEK w Krakowie pokazują, że także nasi przodkowie pomagali sobie w pełnieniu codziennych obowiązków, nosząc dzieci w chustach, dzielę się z Karoliną Pyrzanowską na początku naszej rozmowy.

– Czyli to nie jest tak, że chusta w Polsce jest czymś wcześniej nieznanym. Ten sposób noszenia dzieci wykorzystywali nasi przodkowie – stwierdzam.

– Zgadza się. Noszenie w ten sposób dzieci znane jest już od wieków. Może nam się wydawać dziwne, inne, bo jednak częściej maluchy jeżdżą w wózkach. Myślę, że noszenie dzieci w chustach powróciło do Europy kilkadziesiąt lat temu. Faktem jest, że czerpiemy inspirację od naszych przodków i z innych kontynentów. W Afryce czy w Ameryce Południowej noszenie jest normalne i tak naprawdę nosi się maluchy od urodzenia – mówi Karolina.

Karolina Pyrzanowska, jaworznianka, doradczyni chustonoszenia

Rok. 1924. Pasterz Dudzik z żoną i dwójką dzieci. Mężczyzna trzyma na rękach, w przerzuconej przez ramię chustce naramiennej małego chłopca – synka (Archiwum MEK w Krakowie – autor niezany)

Dekada doświadczenia

Sama zaczęła nosić pierwotnego w chustce około 10 lat temu. Chodząc na zajęcia w ramach szkoły rodzenia w Mysłowicach, spotkała doradczynię noszenia. Już wtedy stwierdziła, że to może być fajne i będzie chciała spróbować.

– Powiedziałam sobie, że czekam, aż urodzi się syn i zobaczmy, czy będzie taka potrzeba – wyznaje.

Mówi, że jest zwolenniczką nienoszenia, jeżeli nie trzeba, na zasadzie oszczędzania swojego kręgosłupa.

– Oczywiście chusta zbiera z nas ciężar i to jest zupełnie co innego niż noszenie na rękach, ale może być też tak, że jednak przy dłuższym noszeniu, gdzieś ten ból w kręgosłupie pocujemy – podkreśla.

Kiedy urodził się ich pierwszy syn, okazało się, że był „dzieckiem wózkowym” i tak wybierali się na spacer. Jednak patrząc z perspektywy 10 lat stwierdza, że mogła od razu częściej próbować wkładać go do chusty.

– Dlaczego? – dopytuję.

– Potrzebował być też na rękach albo przy piersi. Nieraz czas w domu był trudny, bo nie jesteśmy w stanie zrobić wszystkiego jedną ręką, a do tego dochodzi jeszcze poprawne trzymanie dziecka. Ręce mdleją po 15-30 minutach, nawet jeżeli fizjoterapeuci pokażą nam, jak poprawnie nosić – wyjaśnia.

Zaskoczenie i zdziwienie przechodniów

Między trzecim a czwartym miesiącem, gdy pierwszy syn stał się bardziej mobilny i chciał więcej widzieć, zaczęli go nosić w chustce i to zmieniło ich spacer.

– Przede wszystkim skończyło się znoszenie wózka z pięta. Wiązałam chustę i wybieraliśmy się na spacer w czasie jego drzemki. Niekiedy spał dwie godziny, więc spokojnie mogłam chodzić czy też usiąść na ławce – wspomina Karolina. Czy przechodnie patrzyli na nią ze zdziwieniem? Tak. Było i zdziwienie, i zaskoczenie. Nieraz były

uśmiechy „o, coś nowego, coś fajnego, mama ma blisko dziecko”, ale też spojrzenia pytające „gdzie ten wózek?”, „czy to dziecko się tam męczy”.

– Syn spał w chustce i w żaden sposób się nie męczył. Chustonoszenie w Jaworznie rączkowało. Widziałam mamy, które też tak nosiły swoje pociechy. Spotykaliśmy się na tak zwanych wielokawkach, gdzie mogliśmy porozmawiać, wymienić doświadczenie czy też dopracować wiązania. Powoli stawało się to popularniejsze – mówi.

Czy nosić mogą wszyscy i czy jest to dla wszystkich dzieci?

To chyba jedno z podstawowych pytań, jakie zadają sobie obecni lub przyszli rodzice. Karolina podkreśla, że noszenie w chustce jest przede wszystkim dobre i dla rodziców, bo mają wolne ręce, i dla dziecka, ponieważ jest to pozycja fizjologiczna, kuczna, którą dziecko miało w brzuchu.

wać zawiązać; zobaczyć, jak dziecko się układa w chustce, czy nam to odpowiada. Myślę, że nie ma sensu kupować jej wcześniej w ciąży, tylko po prostu jak już maluch będzie i będziemy widzieli, że jest taka potrzeba noszenia – zwraca na to uwagę.

Chusty mają różne długości; są elastyczne i tkane. – Elastyczne są łatwiejsze w zawiązaniu, bo dużo wiążemy na sobie, dopiero potem wkładamy malucha. Natomiast jest jeden minus: one są mniej więcej do 10 kg, a w praktyce, gdy maluch waży 7 kg, to zaczyna się już problem i dziecko nam ciąży, sprężynuje – wyjaśnia.

Drugi rodzaj to chusty tkane. Te można używać także od urodzenia, ale są na tyle uniwersalne, że zawiążemy w nich także starszaka. Dopasowujemy długość chusty do gabarytu noszącego.

– Ja na przykład noszę zazwyczaj rozmiar S i większość wiązań zawiążę z chusty S, czyli o długości 4,2 m, ale są też chusty 4,6 m, 5,2 m i prawie 6 m. Nieraz jest tak, że jeżeli mama jest drobniejsza, tata jest większy, no to trzeba to jakoś wyposażyć, aby chustę dopasować do jednego i drugiego z rodziców – tłumaczy Karolina.

Determinacja Karoliny i jej męża – koniec z godziną u wcześniaka

Tadzio się budzi. Potrzebuje chwili na uspokojenie się. Karolina przewiązuje chustę i teraz synek spogląda zza jej głowy. Rozmawiamy dalej o tym, że dziecko jest przez trzy trymestry w brzuchu mamy, ale mówi się, że czwarty trymestr to trzy miesiące po narodzinach, gdy niemowlak wymaga dużo czułości, bliskości, noszenia. Tadzio jest wcześniakiem, więc potrzebuje tego jeszcze więcej.

– Położne mówiły, że leżał spokojnie w inkubatorze, jednak po przyjeździe do domu okazało się, że jest nieodkładalnym dzieckiem – mówi Karolina i wspomina czas jego narodzin, gdy dowiedziała się, że może odwiedzić syna tylko przez godzinę dziennie, po porodzie został na oddziale dla wcześniaków. Musieli umawiać się na konkretną godzinę. Docierały do niej informacje, że nie jest to czasowe obostrzenie, a pozostałość z czasów początku epidemii covid.

– Razem z mężem rozmawialiśmy z ordynatorką oddziału. Naszą prośbę, aby wszyscy rodzice mogli spędzać więcej czasu ze swoimi wcześniakami, przesłaliśmy także na piśmie do dyrekcji szpitala. Zostało poparte przez „Koalicję dla wcześniaka”, później przez MatkoweLove. Od razu wsparła nas Rzeczniczka Praw Dziecka, a później Rzecznik Praw Pacjenta. Włączyła się w to też krajowa konsultant w dziedzi-

nie neonatologii. Po tygodniu oddział został otwarty dla rodziców wcześniaków. Można było przychodzić o dowolnej porze między godz. 9 a 18. Udało się to zmienić – mówi z radością w oczach.

Tadzio przytula się do jej pleców i możemy dokończyć ostatnią część rozmowy.

Czy dziecko nie wypadnie?

Podkreśla, że to pytanie też czasami pada podczas konsultacji. Zawsze pokazuje, że ma podwójne zabezpieczenia w chustce i nie ma szans, żeby wypadło.

– Najwięcej obaw mają rodzice przy pierwszym dziecku. Dopytują jak zawiązać chustę, jak trzymać malucha, jak mocno dociągnąć materiał, żeby dziecko miało dobrą pozycję. Zawsze tłumaczę, że to kwestia wprawy. Tak jak zmiana ubranka czy pieluchy – jak to robimy kilka, kilkanaście razy dziennie, to już się staje normą i nie jest w tym nic trudnego. Tak samo jest z chustą – im więcej ćwiczymy, tym jest po prostu łatwiej – wyjaśnia.

Część rodziców zniechęca też płacz dziecka podczas wkładania go do chusty, poprawiania materiału, wiązania i dociągania go, aby dziecko miało stabilną pozycję. Najtrudniej jest wtedy, gdy dziecko jest przeciągnięte, czyli np. przez zmieniony rytm dnia idzie na drzemkę o innej porze, niż zwykle.

– Wtedy może mocniej płakać, ale po chwili od ułożenia w chustce, pomasowania po plecach lub po głowie, wycisza się i zasypia – tłumaczy.

Potwierdziło się to na początku naszego spotkania, gdy Karolina pokazywała, jak wiąże chustę i wkłada do niej synka. Płakał, bo był śpiący i po chwili masowania, zdrzemnął się.

Wielokawki wiosną w Jaworznie?

Noszenie dzieci w chustach nie jest już tylko domeną mam. Karolina widzi to po obecności ojców na konsultacjach, gdzie faktycznie próbują sami wiązać chustę i układać w niej dziecko.

– To jest super. Zawsze się śmieję, że jak tata wychodzi z chustą na miasto, to zbiera wszystkie uśmiechy, bo faktycznie tak jest. Bardzo się cieszę, że idzie to w tę stronę, że tatusiowie też coraz częściej uczestniczą w rodzicielstwie na maksa, ile tylko mogą – mówi.

– Planujesz jaworzniacką wersję wielokawek? Do tej pory najczęściej odbywały się w Katowicach? – pytam.

– Widzę taką potrzebę spotkań w Jaworznie, bo coraz częściej jeżdżę na konsultacje na miejscu. Może na wiosnę, albo troszkę wcześniej, odbędzie się takie spotkanie – planuje wstępnie Karolina, a Tadzio daje znać, że kończy drzemkę.

Patrycja Koprzak

w 2016 roku powstała spółka ElectroMobility Poland odpowiedzialna za Izerę

Dokończenie ze str. 1

Zwolnienia w urzędach

– W takich przypadkach analizujemy zakresy zadań na tych stanowiskach i już teraz planujemy powierzenie ich pracownikom, którzy już są zatrudnieni. Rozwiązujemy umowy lub ich nie przedłużamy tam, gdzie jest to możliwe. Mamy na uwadze, że nie może się to odbyć kosztem jakości obsługi mieszkańców i terminowości realizacji obligatoryjnych zadań. We współpracy z jednostkami i Powiatowym Urzędem Pracy wdrożyliśmy wewnętrzny rynek pracy, czyli bazę informacyjną, w której następuje wymiana informacji zarówno o potrzebach kadrowych jak i kwalifikacjach osób, które mogą być przydatne w innych zakładach pracy. Nie mamy planów zwolnień grupowych – mówi Janusz Marian Zaleski, naczelnik wydziału organizacyjnego i kadr jaworznickiego urzędu miejskiego.

Lista pytań już wysłana. Czekamy na odpowiedzi

Do urzędu miejskiego, jak i podległych mu jednostek oraz do spółek miejskich wysłaliśmy listę pytań, aby dowie-

dzieć się, czy w ciągu ostatniego roku zmieniło się w nich zatrudnienie i czy w najbliższym czasie planują zmniejszyć zatrudnienie lub też czy już rozpoczęli wręczanie wypowiedzeń.

Oto lista naszych pytań:

- Czy w Państwa jednostce od sierpnia 2025 roku były, są lub będą do końca grudnia 2025 roku wręczane wypowiedzenia osobom, które są zatrudnione na umowę o pracę na czas nieokreślony, umowę o pracę na czas określony, umowę o pracę na zastępstwo, zatrudnione na podstawie innych form zatrudnienia? Jeśli tak, to ile było, jest lub będzie wypowiedzeń umów w każdej z kategorii formy zatrudnienia? Jakich osób będą dotyczyć – pracujących w jakich wydziałach, na jakich stanowiskach.
- Czy od stycznia 2025 roku do końca października 2025 odeszły na emeryturę osoby, które osiągnęły wiek emerytalny? Jeśli tak, to ile jest to osób? Z jakich wydziałów, pełniące jakie stanowiska? Czy w ich miejsce już zatrudniono, czy

też planują Państwo zatrudnić nowe osoby? Czy ich obowiązki przejmą osoby już pracujące lub też ich stanowisko objęła lub obejmie osoba, która już pracuje w Państwa jednostce?

- Czy pracują w Państwa jednostce osoby, które osiągnęły wiek emerytalny? Jeśli tak, to ile to osób, w jakich wydziałach/na jakich stanowiskach? Czy w Państwa jednostce pracują osoby, które przeszły na emeryturę, ale nadal pracują w Państwa jednostce? Jeśli tak, to ile to osób, na jakich stanowiskach/wydziałach i w jakim wymiarze czasu pracy są zatrudnione?
- Czy znana jest liczba pracowników, którzy jeszcze do końca tego roku odejdą na emeryturę? Jeśli tak, to ile jest to osób, z jakich wydziałów, pracujących na jakich stanowiskach? Czy znana jest liczba osób, które planują odejść na emeryturę w przyszłym roku? Jeśli tak, to ile jest to osób, z jakich wydziałów, pracujących na jakich stanowiskach?

Gdy tylko otrzymamy odpowiedzi na zadane pytania, na pewno wrócimy do tematu.

Patrycja Koprzak

Dokończenie ze str. 2

Kierowcy TIRów ignorują zakaz wjazdu

Cała treść listu mieszkańca

Chciałbym zwrócić Państwu uwagę na problem, z jakim od lat zmagają się mieszkańcy ul. Dąb w Jaworznie, choć nie tylko oni, ponieważ dotyczy on również sąsiedniego Chełmka, a związany jest z notorycznym i, w zasadzie można powiedzieć, świadomym i chamskim łamaniem przepisów drogowych przez kierowców samochodów ciężarowych, którzy ignorują znaki drogowe i, pomimo zakazu wjazdu, przejeżdżają codziennie z Jaworzna do Chełmka i odwrotnie.

W październiku 2022 roku władze sąsiadującego z Jaworzniem Chełmka na ul. Jaworznińskiej ustawiły znaki zakazujące wjazdu do niego od strony Jaworzna samochodów ciężarowych, których dopuszczalna masa całkowita przekracza 5 ton, co w praktyce powinno oznaczać, że nawet pusta ciężarówka, która po załadunku mogłaby ważyć co najmniej 5 ton, nie powinna do tegoż Chełmka wjechać. Ustawiony zakaz nie przewiduje wyjątków i objęte są nim również pojazdy tzw. zaopatrzenia, dojazdu do posesji mieszkańców itp., co zostało zrobione celowo, by kierowcy nie mieli wymówki dla łamania przepisów.

Gdyby problem dotyczył pojazdów o masach nieznacznie przekraczających dopuszczalną 5 ton czy dojazdów do posesji, zapewne nikt by się nie oburzał, ale problem dotyczy pojazdów potocznie nazywanych TIR-ami, których kierowcy nic sobie z ograniczeń nie robią. Wielu z kierowców łamie w tej lokalizacji przepisy codziennie, a są i tacy, którzy widzieli są wielokrotnie w ciągu jednego dnia. Gdyby sumiennie podliczyć takim zawodowym cwaniakom ilość przejazdów od dnia zmiany organizacji ruchu, to niejedną zapewne już miałby na koncie przynajmniej kilkaset punktów karnych, a że znaków tzw. zakazów tonażowych na przejeździe z Jaworzna do Chełmka wspomnianą ulicą jest kilka, więc i punktów przybywać mogłoby szybciej.

Tematów związanych z ciężarówkami przejeżdżającymi nie tylko ul. Dąb, ale i innymi ulicami pobliskiej dzielnicy Jeleń jest niestety znacznie więcej. Ul. Dąb to najkrótsze połączenie z autostrady A4 w kierunku nie tylko Chełmka, ale i nadal Oświęcimia, a z kolei przejazd przez dzielnicę Jeleń to najszybsze połączenie omijające Jaworzno z drogi S1 w kie-

runku Chrzanowa, ale i dodatkowo pozwalające ominąć bramki w Mysłowicach w kierunku Krakowa. O problemie związanym z bezpieczeństwem i łamaniem przepisów na ul. Dąb informowano policję w Jaworznie wielokrotnie, ale bezskutecznie, ponieważ policja nie podejmowała działań wobec kierowców ciężarówek, skupiała się na kontroli prędkości pojazdów osobowych.

By nie być gołosłownym, w załączeniu krótki filmik zarejestrowany wideorejestratorem samochodowym, który pokazuje łamanie przepisów przez kierowcę ciężarówki przejeżdżającej z Jaworzna do Chełmka.

Być może przy Państwa pomocy i nagłośnieniu uda się to patologiczne zjawisko, jeśli nie zlikwidować, to może bardzo mocno ograniczyć, gdyż wielu mieszkańców ul. Dąb jest coraz bardziej sfrustrowanych, a ci, którzy dodatkowo są kierowcami, irytują się jeszcze bardziej, wiedząc o tym, że w Jaworznie mamy grupę kierowców, którym „immunitet bezkarności” mógłby pozazdrościć niejednego parlamentarzysty.

Imię i nazwisko do wiadomości redakcji

Weronika Palka

Polska motoryzacja potrzebuje nowego impulsu. Szansa dla Jaworzna?

Polski sektor motoryzacyjny od lat pozostaje jednym z filarów krajowego przemysłu – odpowiada za 1,4 proc. wartości dodanej PKB i 8,5 proc. eksportu. Mimo to jego znaczenie systematycznie maleje. Wnioski z najnowszego raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego, przygotowanego na zlecenie ElectroMobility Poland, nie pozostawiają złudzeń: branża jest silnie uzależniona od kapitału zagranicznego i decyzji podejmowanych poza Polską.

– Potrzebujemy nowego impulsu, który wzmocni motoryzację i uniezależni ją od zagranicznych koncernów – podkreśla Tomasz Kędzierski, prezes ElectroMobility Poland (EMP), spółki odpowiedzialnej za budowę hubu produkcyjno-rozwojowego w Jaworznie.

Wizualizacja ElectroMobility Poland w Jaworznie

Własność zagraniczna ogranicza rozwój

Z raportu wynika, że aż 70-75 proc. polskiego rynku motoryzacyjnego kontrolują przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym. Kolejne kilka procent to firmy z udziałem mieszanym. Konsekwencje? Nie tylko transfer zysków, ale również brak pełnej kontroli nad kierunkiem rozwoju technologicznego branży.

– Własność kapitałowa to miejsce podejmowania najważniejszych decyzji – podkreśla Tomasz Kędzierski. – Jeśli nie uczestniczymy w tworzeniu wartości dodanej, trudno mówić o trwałej konkurencyjności.

Zagraniczne koncerny w Polsce rzadko inwestują w centra badawczo-rozwojowe czy w bardziej zaawansowane procesy produkcji. To hamuje rozwój krajowych kompetencji i ogranicza przestrzeń do budowy własnych marek oraz innowacji.

Szansa z Jaworzna: hub produkcyjno-rozwojowy EMP

W świetle diagnozy przygotowanej przez PIE – przykład reindustrializacji z polskim udziałem ma zostać zrealizowany właśnie w Jaworznie. Hub produkcyjno-rozwojowy elektromobilności, który planuje EMP, to nie tylko fabryka samochodów elektrycznych, ale również centrum innowacji i sieć lokalnych dostawców.

Celem projektu jest zerwanie z rolą montowni i budowanie pełnych lokalnych łańcuchów wartości – od technologii po gotowy produkt.

Śląsk, ze swoimi kompetencjami przemysłowymi, zaplecem inżynierskim i tradycją techniczną, ma ku temu szczególne warunki. Region stoi dziś przed koniecznością transformacji energetycznej i przemysłowej. Nowoczesna motoryzacja może stać się jednym z filarów tej zmiany.

– Tworzymy projekt, który zatrzyma technologie, decyzje i zyski w Polsce – podkreśla prezes EMP. – To praktyczna realizacja idei reindustrializacji.

Przyszłość jaworznińskiej gospodarki?

Raport PIE mówi wprost: bez własnych ośrodków decyzyjnych Polska nie wykorzysta w pełni potencjału motoryzacji. Tymczasem w Jaworznie rodzi się inwestycja, która może stać się symbolem odbudowy krajowego przemysłu i wejściem naszego regionu do europejskiego łańcucha produkcji aut przyszłości.

Czy tak się stanie? Dziś trudno o jednoznaczną odpowiedź, ale jeśli projekt EMP zostanie w pełni zrealizowany, Jaworzno może być jednym z kluczowych beneficjentów zmian, których polska motoryzacja tak bardzo potrzebuje.

(iw)

OGŁOSZENIE

173/p/15

Z szafy prokuratora

Trochę historii

Ząbkowicko – ziębicki dziennik „Frankenstein” 25 grudnia 1924 r. zamieścił notatkę, którą można by uznać za makabryczny żart redakcji. Ale nie był to żart. Gazeta donosiła bowiem, że niejaki Karl Denke, powszechnie szanowany i pobożny obywatel Ziębic (na pogrzebach parafii ewangelickiej nosił krzyż), który okazywał pomoc żebrakom i służył schronieniem podróżnym był... wielokrotnym mordercą i kanibalem!

Karl Denke urodził się 12 sierpnia 1870 r. Jego rodzina była dość zamożna. Kiedy ukończył szkołę powszechną, rozpoczął praktykę zawodową u ogrodnika. Kiedy ukończył 25 lat, umarł mu ojciec, gospodarkę objął wtedy jego starszy brat, on zaś pieniądze z ojcowizny zainwestował w ziemię. Nie był dobrym gospodarzem, więc szybko ją sprzedał. Za te pieniądze Karl Denke kupił sobie domek w Ziębicach. Były to czasy kryzysu gospodarczego i jego wieloletnie oszczędności zżarła szalejąca inflacja. Denke musiał sprzedać dom, ale się z niego nie wyprowadził. Nadal zajmował mieszkanko na parterze po prawej stronie. Należała też do niego również szopa koło domu. W Ziębicach Denke cieszył się nieposzlakowaną opinią, ludzie doceniali jego oddanie w stosunku do żebraków i bezdomnych, których żywił, a nawet gościł pod swoim dachem. Nie pił, nie awanturował się, wiódł spokojne życie prowincjusza. Były to jednak tylko pozory.

Kim był naprawdę Denke, okazało się tuż przed Wigilią Bożego Narodzenia 1924 r. Była niedziela, 21 grudnia, kiedy do ziębickiego komisariatu policji wpadł zakrwawiony

człowiek. Nazywał się Vincenz Olivier, był żebrakiem. Zarzekał się, że to Karl Denke go tak urządził, ale policjanci nie dowierzali tej wersji. Czy coś takiego mógł zrobić biedny, pocziwy Karl jakimś biedakowi. Jednak Olivier zeznań nie zmieniał. Chyba tylko dla świętego spokoju policjanci aresztowali w końcu Karla Denkego.

W areszcie Denke spędził zaledwie kilka godzin. W dniu aresztowania, późnym wieczorem, gdy strażnik zajrzał do jego celi, już nie żył. Powiesił się. Jakże musiał być zdeperowany, skoro uczynił to przy pomocy... chustki do nosa. Ciało samobójcy wydano rodzinie, a ziębiccy policjanci musieli przeprowadzić rutynową rewizję w mieszkaniu Karla Denkego. Odbyło się to dokładnie w Wigilię Narodzenia Pańskiego, w taki dzień wszyscy powinni być szczęśliwi i weseli. Ale w 1924 święta Bożego Narodzenia były jednak smutne i przygnębiające. Szalał kryzys, pieniądź tracił na wartości, dla zwykłej rodziny zdobycie czegoś porządnego do zjedzenia graniczyło niekiedy z cudem.

Na pewno nie do śmiechu było także policjantom, którzy udali się do domu samobójcy. A to, co zobaczyli w szopie Denkego, mogło wyprowadzić z równowagi nawet najdłużej pracującego w swym fachu stróża prawa, który wiele widział. W szafach policjanci znaleźli wiele pokrwawionych ubrań, w tym jedną spódnice. Na parapiecie leżały różnego rodzaju dokumenty ludzi, którzy wyszli z więzień lub szpitali. Odkryto naczynia z zapiekowanym mięsem (analiza laboratoryjna wykazała szybko, że było pochodzenia ludzkiego), kości ludzkie przygotowane do obróbki termalnej. Znalaziono przyrządy do wyrabiania pa-

sków, rzemyki i inne wyroby z ludzkiej skóry. Okazało się, że Denke przerabiał nawet ludzkie włosy. Wykonywał z nich sznurowadła.

Dochodzenie ujawniło, że Denke sprzedawał swoje wyroby w handlu obnośnym, na co miał zezwolenie odpowiednich władz. Mięsem, za zgodą wrocławskich rzeźników, handlował we Wrocławiu. W czasie kryzysu każdy gram mięsa znajdował nabywcę...

Policji udało się ustalić nazwiska 20 ofiar kanibala z Ziębic. Przypuszcza się jednak, że w swej manufakturze „przerobił na konserwy” około 40 osób. Ostateczna liczba ofiar nigdy nie została i z pewnością nie zostanie już ustalona. Policjanci eksperci zauważyli, że Denke mordował jedynie przejezdnych, bezdomnych i żebraków, których nikt z rodziny później nie poszukiwał. Nawet po drugiej wojnie światowej na terenie ogrodu, który należał do Karla Denkego, znajdowano ludzkie szczątki i kości.

Afera Denkego przyniosła bardzo złą sławę Ziębicom. O zbrodniach ziębickiego kanibala było głośno w całej Europie. Wtedy też wyszło na jaw, że już w młodości uważano go za opóźnionego w rozwoju, a gdy był dorosły prowadzono postępowanie, które miało go ubezwłasnowolnić. Autorytety medyczne wypowiadały się też, że był to wypadek wyraźnej schizofrenii.

Afera ta miała także poważne konsekwencje dla ziębickiego przemysłu. Najbardziej ucierpiała fabryka konserw Seidla, której zaszkodziła plotka, że wykorzystywała ona sprzedawane przez Denkego mięso czy też używała wody z terenów zatrutych trupami potajemnie grzebanymi przez mordercę.

Pitawał

PRZYRODA WOKÓŁ NAS

Piotr Grzegorek

Na południe od Wilkoszyna

Dopiero co, bo w niedzielę 2 listopada, wybrałem się w okolice Wilkoszyna, aby przejść się w okolicy cmentarza. Sama nekropolia mnie nie interesowała. Wybrałem nieużytki położone pomiędzy nią a pobliskimi Jeziorokami. W końcu przeszedłem się na południe odcinkiem ulicy Insurekcji Kościuszkowskiej, aby potem w stosownym momencie odbić do końca ulicy Podgórnej na Borach, a potem z biegiem Byczynki do Byczyny. O rzece opowiem wkrótce. Muszę jeszcze coś sprawdzić. Jedno jest pewne – pogłoski o jej śmierci są mocno przesadzone.

Laski na piaskach

Obszar położony pomiędzy wilkoszyńską nekropolią a Byczyną jest po wierzchu przykryty sporą warstwą niemalże współczesnego piasku. Lokalnie tworzy on wydmy. Jednakże tuż pod nim zalegają warstwy skał triasu. To w nich znajdują się lokalne warstwy wodonośne. Teraz to co na wierzchu. W lokalnych laskach, lub jak chciałby

Tarczownica bruzdkowana

rzawa powłoka. Na nim w formie sporych placków usadowiła się tarczownica bruzdkowana. Obecnie ten gatunek uchodzi za pospolity na terenie całego kraju. Ma pewne właściwości lecznicze, ale wciąż jest jej za mało, aby miało to praktyczne znaczenie.

Kilka kwiatków

Większość roślin zielnych kwitnących w pełni lata oraz na początku jesieni przechodzi w stan zejściowy. Są takie, którym się nie spieszy. Mnie udało

Sosny z Wilkoszyna

prezydent Jaworzna, przypadkowych zgromadzeniach drzew, dominują sosny zwyczajne. Część z nich posiada niesamowite kształty, ślad trudnego dzieciństwa i młodości. Z rodzimych drzew liściastych w zmiennych proporcjach dominują brzozy brodawkowate oraz topole osiki. Mniej jest lipy drobnolistnej, wierzby iwy oraz dębu szypułkowego. Z drzew obcego pochodzenia dominuje amerykański dąb czerwony. Teraz jego liście są w znacznej części bardzo czerwone. Dalej pojawia się czeremcha amerykańska oraz robinia akacjowa. Ot taki jaworzniacki standard.

Porosty

Podczas każdej wędrowki poniekąd z przyzwyczajenia sprawdzam biotę porostów. To ważne, jakie gatunki w jakiej ilości tych organizmów opanowują mijane po drodze drzewa. Im więcej ich, tym bardziej powietrze jest wolne od szkodliwych związków siarki. W Jaworznie oraz w Chrzanowie sytuacja zaczęła się zdecydowanie poprawiać dopiero od 2012 roku. Teraz też jest stan w stylu na dwójce babka wróżyła. Większość mijanych drzew była wolna od tych organizmów. Na niektórych najbardziej trywialny gatunek, czyli misecznica proszkowata, pojawiał się w formie niewielkich smug. Trafiła się jednak samotna wierzba iwa, której pnie niemalże w całości zdominowały te organizmy. Najliczniej pojawił się obrost wzniesiony jako kędzie-

się zauważyć kwitnące nawłocie kanadyjskie oraz krwawnik pospolity, chociaż większość ich pędów jest już sucha. Z ładnych kwiatków jest driakiew żółta. Jest także jej fioletowa kuzynka świerzbnica polna. Trafiły się fioletowe goździki kartuzki. Kwitły również koniczyzny biała oraz łąkowa. W tym gronie

Jastrzębiec kosmaczek

wyróżniał się jastrzębiec kosmaczek. Większość roślin tego gatunku ma teraz jedynie zimujące listki. Ten miał solidny żółty koszycek osadzony na krótkiej łodydze. Z roślin o żółtych kwiatach pojawił się jeszcze pięciornik piaszkowy, którego optimum kwitnienia przypada na kwiecień – czerwiec. Ponadto odnotowałem niebieskie główki jasiańca piaskowego.

PS Dwudziesta pierwsza tegoroczna wycieczka odbędzie się dopiero w sobotę 15 listopada. Spotykamy się do godziny 9.00 przy muzeum w Chrzanowie przy i wybieramy cel wypadu.

Marszałkowski Budżet Obywatelski zlikwidowany

Radni Sejmiku Województwa Śląskiego podjęli decyzję o zakończeniu realizacji Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego. Środki finansowe, które dotychczas były przeznaczane na ten cel, zostaną w przyszłości rozdysponowane w ramach otwartych konkursów ofert oraz grantów dla organizacji pozarządowych.

Marszałkowski Budżet Obywatelski funkcjonował w województwie śląskim w latach 2019–2025. W sześciu edycjach mieszkańcy regionu złożyli łącznie 885 wniosków, a na realizację zwycięskich projektów przeznaczono 43 mln złotych. Pomimo kilkuletniej tradycji, poziom zainteresowania mieszkańców tą formą współdecydowania o wydatkach województwa stopniowo malał, co stało się jednym z powodów zakończenia programu.

Decyzja o likwidacji MBO została podjęta podczas sesji Sejmiku Województwa Śląskiego 20 października.

Przeciwni uchwale byli radni klubu Prawo i Sprawiedliwość.

Samorząd województwa podkreśla, że środki finansowe nie zostaną wycofane z budżetu. W projekcie budżetu na 2026 rok planuje się przeznaczenie 5 mln zł na wsparcie inicjatyw społecznych w nowej formule – poprzez otwarte konkursy ofert, małe granty, partnerstwa tematyczne oraz projekty strategiczne. Celem tych działań jest dalsze wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego oraz wspieranie przedsięwzięć o charakterze lokalnym i regionalnym.

Jak wskazano w uzasadnieniu uchwały, otwarte konkursy ofert oraz małe granty są realizowane zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co zapewnia przejrzystość procedur, jasno określone kryteria oceny oraz kontrolę efektywności wydatkowania środków publicznych. Nowa formuła wsparcia ma umożliwić bardziej celowe i strategiczne wykorzystanie funduszy publicznych, sprzyjające długofalowemu rozwojowi regionu.

AZ

DZIELNICOWY KALEJDOSKOP

PODŁĘŻE

INFORMACJA

Klub To i Owo – prelekcja o zdrowiu

W klubie To i Owo dbają o dobrostan klubowiczów. Skoro nie tak wysmienicie na dobry nastrój nie wpływa, jak dobre zdrowie, to postanowiono zaprosić klubowiczów na prelekcję o zdrowiu.

W piątkowe przedpołudnie, 25 października Anna Tomala, lekarz anestezjolog, opowiadała o Koperce Życia i o leczeniu bólu. W Koperce Życia zawarte są istotne informacje o zdrowiu, o tym, na co choruje taka osoba, na co jest uczulona, jakie przyjmuje leki, jaki jest kontakt do jej najbliższych. Najlepszym miejscem na umieszczenie takiej koperki są drzwi lodówki.

Dr Tomala wprowadzała klubowiczów w zagadnienia leczenia bólu. Pewnych leków przeciwbólowych, jak podkreślała, pod żadnym pozorem nie można ze sobą łączyć.

– Na pewno paracetamolu i kwasu acetylosalicylowego – mówi Anna Tomala – ze względu na to, że jeden i drugi działają na komórki wątroby, w związku z czym, jeżeli ma się pojawić niewydolność wątroby to na pewno.

Jeżeli stosujemy kwas acetylosalicylowy, to jest zwykła polipiryna. W związku z czym trzeba się zastanowić czy wolno brać ibuprom. Raczej nie. Czyli żadne leki, które są tzw. NLPZ, czyli niesterydowymi lekami przeciwzapalnymi.

Dr Tomala posiadała gruntowną wiedzę o akupunkturze. Uważa się, że akupunktura może złagodzić każdy rodzaj bólu – od bólu zęba po bóle kręgosłupa. – W momencie, kiedy robiłam specjalizację z akupunktury, podeszłam do tego dość sceptycznie. Natomiast sam pobyt w Warszawie u prof. Garnuszewskiego, spowodował to, że jak widziałam tę liczbę ludzi, która wraca do niego, uświadomiłam sobie, że ta medycyna chińska jednak działa. Umówmy się tak – przede wszystkim przeprowadzenie wywiadu z pacjentem, szczerą rozmowę z nim, uświadomienie mu, że próbujemy leczyć ten ból. Czytając książki i obserwując akupunkturę i akupresurę, wydaje się, że ona jest na wszystko. Oczywiście wszystkim nie pomoże, ale z mojego doświadczenia wynika, że przynajmniej 75

procent osób wracało do mnie, bo rzeczywiście to leczenie pomaga. Trzeba cierpliwości, po jednym zabiegu nie ma szans, żeby to pomogło. Przynajmniej trzeba zrobić takich zabiegów dziesięć.

Zwyczaj się uważa, że nie tak świetnie nie łagodzi bólu jak obcowanie z własnym kotem lub psem.

– Ja mam psa – mówi dr Tomala. – Czy on na mnie dobrze działa? Na głowę na pewno, na mój dobry nastrój. Natomiast kot umie poszukać miejsc, które nas boli. Byłam raz z koleżanką na wczasach, kot zawsze mi się kładł na kręgosłup lędźwiowy. Rzeczywiście to było miejsce, które mi zawsze doskwierało. Czy tak jest? Nie wiem. Państwo musicie sami spróbować.

Oczywista najlepiej, żebyśmy zdrowi byli. Tutaj nie do przecenienia jest profilaktyka. Na dobry nastrój polecamy domowe zwierzęta, odpowiednia dieta i ruch pozwolą utrzymać dobre zdrowie. Tak przyjdzie nam dotrwać w świetnej kondycji do setki i jeden dzień dłużej.

Ela Bigas

STARA HUTA

INFORMACJA

Nowe rondo na DK 79 nabiera kształtów. Powstała już pierwsza połówka

Na skrzyżowaniu alei Jana Pawła II z ulicą Olszewskiego w Jaworznie trwa budowa nowego ronda. Widać już wyraźnie zarys pierwszej połówki na pasie w kierunku Chrzanowa.

Prace drogowe na drodze krajowej nr 79 trwają już miesiąc. Przez ten czas drogowcy wykonali już połowę

przyszłego ronda po stronie północnej. Widać wyraźny zarys nowego układu drogowego – ułożone są krawężniki i powstały wysepki rozdzielające pasy ruchu. Obecnie ruch odbywa się wahadłowo i jest sterowany sygnalizacją świetlną.

Równolegle prowadzone są roboty przy budowie chodnika i przebudowie infrastruktury podziemnej m.

in. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Wloty z ulicy Olszewskiego na drogę krajową nr 79 są obecnie zamknięte. Zgodnie z zapowiedzą Urzędu Miejskiego w Jaworznie, taka organizacja ruchu ma potrwać do 12 grudnia, a następnie drogowcy przeniosą się na drugą stronę, by dokończyć budowę ronda.

Weronika Palka

Budowa ronda na DK 79 w Jaworznie

SZCZAKOWA

INFORMACJA

Dzień Misia w Przedszkolu Miejskim nr 17

W dniu 29 października w Przedszkolu Miejskim nr 17 w Jaworznie dzieci wraz z nauczycielami świętowały Dzień Misia. W tym dniu przedszkolaki przyniosły swoje ulubione maskotki. Miś towarzyszy dzieciom pod każdą szerokością geograficzną, ciesząc zarówno najmłodszych, jak i nieco starszych.

Niesłabnąca popularność misiów nie dziwi nikogo – w końcu każdy z nas miał w dzieciństwie pluszowego przyjaciela, pomagającego przetrwać ciężkie chwile. Spotkanie rozpoczęła prezentacja dotycząca historii powstania tego miłego święta. Wszyscy z zainteresowaniem śledzili kolejne slajdy i nie mieli problemów z odpowiedziami na pytania w końcowym quizie wiadomości o misiach.

Nie zabrakło Kubusia Puchatka, Misia Uszatka, Paddingtona czy Baloo z Księgi Dżungli. Potem nastąpił czas na wspólną zabawę i świętowanie. Były konkursy i tańce, nie zabrakło śmiechu i dobrej zabawy. Misie odbyły podróż z pomocą swoich opiekunów, którzy dzielnie ciągnęli linę, zostały nakarmione makaronem do syta, przemieszczały się z miejsca

Podaj dalej kolego

Kto szybciej nakarmi misia

na miejsce z pomocą dziecięcych rąk oraz zatańczyły do prawdziwych misiowych przebojów.

Ten dzień był pełen uśmiechu, radości i wspólnej zaba-

wy. Dzieci były szczęśliwe, że mogły spędzić czas ze swoimi ulubieńcami oraz pokazać ich swoim koleżankom i kolegom z przedszkola.

Magdalena Janecka-Bywalec

GÓRA PIASKU

INFORMACJA

Marsz odblaskowy w Szkole Podstawowej nr 9

W środę, 29 października, uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 9 w Jaworznie wzięli udział w marszu odblaskowym zorganizowanym w ramach ogólnopolskiej akcji „Odblaskowa Szkoła”.

Wydarzenie, które na stałe wpisało się w tradycję szkoły, miało na celu popularyzację noszenia elementów odblaskowych oraz przypomnienie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.

Podczas przemarszu ulicami dzielnicy Góra Piasku uczestnicy, ubrani w kamizelki i opaski odblaskowe, nieśli transparenty z hasłami promującymi bezpieczeństwo pieszych. Nad prawidłowym

przebiegiem wydarzenia i bezpieczeństwem uczestników czuwali funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie, którzy przypomnieli uczniom, jak istotna jest widoczność na drodze – zwłaszcza po zmroku.

Marsz zakończył się na placu przed szkołą, gdzie

podsumowano akcję i rozdano uczestnikom odblaskowe gadżety. Inicjatywa ta była nie tylko okazją do utrwalenia zasad bezpieczeństwa, ale również przykładem zaangażowania całej społeczności szkolnej w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

AZ/fot. KMP Jaworzno

DZIELNICOWY KALEJDOSKOP

Masz problemy i nie wiesz do kogo się z nimi zwrócić? Masz uwagi na temat dzielnicy, w której mieszkasz? Widzisz coś, czego inni nie widzą?

Napisz do nas albo wyślij e-mail lub SMS
dzielnice@ct.jaworzno.pl

tel. 32 751 91 30, kom. 601 750 128

PODŁĘŻE

INFORMACJA

Filia miejskiej biblioteki w Jaworznie traci jedną salę na rzecz świetlicy

W SP 7 przy ul. Ławczanej w Jaworznie zabrakło miejsca na utworzenie dodatkowej świetlicy, dlatego filia miejskiej biblioteki musiała opuścić jedno z dwóch zajmowanych pomieszczeń.

Filia Podłęże 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworznie znajduje się w budynku SP 7 przy ul. Ławczanej. To ten sam budynek, do którego przeniesiono uczniów SP 2 w związku z reorganizacją szkół. Do połowy sierpnia filia biblioteki działała w dwóch salach. Pierwsza z nich pełniła funkcję wypożyczalni dla dorosłych, a druga, po przejściu przez korytarz szkolny, była oddziałem z książkami dla dzieci i młodzieży.

Pytania dotyczące zmian w funkcjonowaniu filii miejskiej biblioteki wysłaliśmy zarówno do jej dyrektorki jak i do urzędu miejskiego. Z odpowiedzi obu instytucji wynika, że informacja o zmianie została przekazana bibliotece przez Szkołę Podstawową nr 7 w połowie sierpnia tego

Na zdjęciu widać przez okna wnętrza filii Podłęże 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworznie. Znajduje się w budynku SP 7 przy ul. Ławczanej (fot. Patrycja Koprzak)

roku. Decyzja wynikała z potrzeby przeznaczenia jednej z sal na świetlicę dla klas integracyjnych.

Wcześniejsza wypożyczalnia dla dorosłych musiała przejść modernizację, ale i tak nie można było zmieścić wszystkich książek, jakie wcześniej znajdowały się w dwóch salach.

Koszty adaptacji zostały pokryte ze środków własnych biblioteki. Wartość prac wyniosła 32 452 zł – odpowiada na nasze pytanie Monika Rejdych, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworz-

nie. Dopytujemy, o ile książek zmniejszył się zbiór działu dla dzieci i wypożyczalni dla dorosłych.

– Łącznie ubyłoby ok. 5 430 woluminów, w tym 3 900 z działu dla dorosłych oraz 1 530 z działu dla dzieci i młodzieży. Książki wycofane z filii Podłęże 1 przekazano do głównej siedziby biblioteki. Część z nich może w przyszłości zostać przekazana do innych filii – w zależności od potrzeb organizacyjnych – odpowiada na nasze pytania dyrektor MBP w Jaworznie.

Patrycja Koprzak

CIĘŻKOWICE

INFORMACJA

Nadleśnictwo Chrzanów ogłasza przetarg na dzierżawę ziemi w Jaworznie

Nadleśnictwo Chrzanów ogłasza przetarg na dzierżawę prawie 9 hektarów gruntów rolniczych w Jaworznie. Tereny te znajdują się w Ciężkowicach pomiędzy ulicami Klinową, Jodłową i Mrocza przy linii kolejowej.

Przedmiotem przetargu są grunty o łącznej powierzchni 8,85 ha, które należą do Skarbu Państwa i są w zarządzie Nadleśnictwa Chrzanów. W przetargu można wynająć całą powierzchnię – nie ma możliwości dzielenia jej na mniejsze części czy wynajęcia pojedynczych działek. Wyzdzielone tereny mogą być wykorzystywane wyłącznie na cele rolnicze. Nie można tam prowadzić innej działalności.

Minimalny roczny czynsz wynosi 3400 zł. Jest to oczywiście stawka wyjściowa i w trakcie przetargu mogą pojawić się wyższe oferty. Co roku wysokość czynszu będzie mogła zostać podniesiona, zgodnie z zasadą waloryzacji, jeśli zmieni się średnia cena skupu pszenicy. Zwycięzcą przetargu oraz dzierżawcą zostanie podmiot,

który zaproponuje najwyższą stawkę roczną czynszu.

Umowa jest zawierana na czas nieokreślony, ale każda ze stron może ją rozwiązać z trzymiesięcznym wypowiedzeniem, które musi zakończyć się 30 września danego roku.

Chętni mogą składać swoje oferty do 19 listopada 2025 roku, do godziny 14:00. Otwarcie kopert nastąpi dzień później, 20 listopada, o godz. 10:00 w siedzibie Nadleśnictwa Chrzanów.

Weronika Palka

Nowa usługa Taurona Dystrybucji – podpisz umowę o przyłączenie bez wychodzenia z domu

Tauron Dystrybucja wprowadził możliwość podpisania umowy o przyłączenie do sieci energetycznej w pełni online. Dzięki wykorzystaniu profilu zaufanego lub podpisu kwalifikowanego, cały proces – od złożenia wniosku po podpisanie umowy – można zrealizować szybko, wygodnie i bezpiecznie, bez konieczności drukowania dokumentów czy wizyt w punktach obsługi.

Nowe rozwiązanie pozwala ograniczyć zużycie papieru i uprościć formalności. Dotychczas wszystkie umowy przyłączeniowe sporządzane były w formie papierowej. W 2024 roku Tauron Dystrybucja wysłał

do klientów ponad 132 tysięcy takich dokumentów, co oznaczało wykorzystanie ponad 1,3 miliona stron papieru. Wprowadzenie podpisu elektronicznego umożliwia znaczną redukcję tej liczby, przy jednoczesnym przyspieszeniu procesu przyłączeniowego.

Dla klienta przyłączenie do sieci to pierwszy krok w świecie energii. Od tej chwili zaczyna się jego codzienna relacja z prądem – od montażu licznika, przez wybór taryfy, aż po korzystanie z urządzeń w domu czy firmie. Dlatego zależy nam, by ten pierwszy krok był jak najprostszy i dostępny online – wygodnie, bezpiecznie i bez zbędnych formalności – podkreśla Marcin Marzyński, wiceprezes Taurona Dystrybucji ds. klienta.

Aby podpisać umowę online, wystarczy wypełnić formularz na stronie „Kliknij po prąd”, podpisać dokument profilem zaufanym lub podpisem kwalifikowanym, a następnie przesłać go za pomocą formularza. Po weryfikacji klient otrzyma wiadomość e-mail z umową podpisaną przez pełnomocnika spółki.

Nowa funkcjonalność to kolejny element cyfrowej transformacji Taurona Dystrybucji. Firma systematycznie rozwija rozwiązania umożliwiające obsługę spraw klientów w sposób zdalny – poprzez eFormularze, elektroniczne powiadomienia czy aplikację eLicznik. Celem tych działań jest zapewnienie nowoczesnej, przyjaznej i bezpiecznej obsługi na każdym etapie kontaktu z klientem.

AZ

RegionALE – święto muzyki regionalnej

Już 13 listopada w Domu Kultury im. Zdzisława Krudzielskiego w Szczakowej odbędzie się kolejne spotkanie z muzyką ludową w ramach wydarzenia RegionALE. To doroczne święto muzyki regionalnej gromadzi zespoły śpiewacze z Jaworzna i okolic, prezentując bogactwo lokalnych tradycji muzycznych oraz pasję artystów, którzy pielęgnują je na co dzień.

Na scenie wystąpią znane jaworzniackie grupy śpiewacze: Dąbrowianki, Jelenianki, Szczakowianki, Dobrzanek, Byczynianki, Jaworznianki, Ciężkowianki oraz Jeziorczanki. Wszystkie zespoły działają w strukturach Miejskiego Centrum Kultury i Sportu w Jaworznie oraz są zrzeszone w Miejskim Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych.

Gościem specjalnym wydarzenia będzie Zespół Śpiewa-

czy „Górzanie” z Góry, założony w 1992 roku z inicjatywy ks. Piotra Zegrodzkiego i organisty Antoniego Botora. Obecnie zespołem kieruje Paweł Libera, a funkcję instruktora muzycznego pełni Tomasz Kozieł.

Koncert rozpocznie się o godzinie 16:00. Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny, jednak

ze względu na ograniczoną liczbę miejsc obowiązują wejściówki, które będzie można odebrać od 3 listopada.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Dziale Kultury MCKiS Jaworzno pod numerem telefonu 32 745 10 30 wew. 73.

AZ/MCKiS

791 196 317

PRO-FAST
SERWIS AGD

NAPRAWIAMY
PRALKI
ZMYWARKI
PIEKARNIKI

SERWIS OPON
Pompowanie kół azotem, spawanie aluminium
Sprzedaż i montaż opon TIR. ul. Matejki 43,
tel. 32 753 11 72
czynne od 8.00 – 18.00 pn. – pt., sobota 8.00 – 14.00.

DAREX
MEBLE

tel. 602 174 237
www.darexmeble.pl

GAZY TECHNICZNE
Z DOSTAWĄ DO KLIENTA
Tlen, acetylen, dwutlenek węgla, argon i inne
ul. Krakowska 9
tel. 32 751 83 83, 32 753 44 44

MOTOCYKLE
MOTOROWERY
SKUTERY

ROMET KEEWAY KYMCO Jurak

JAWORZNO UL. KATOWICKA 34A
TEL. 505-158-281 WWW.ANDEMOTO.EU

ŚWIATŁOWODOWY INTERNET
w domach prywatnych

ART-COM

43-600 Jaworzno, ul. Grunwaldzka 120
tel. 32 745 45 45, e-mail: info@artcom.pl
www.artcom.pl

INTERNET ŚWIATŁOWODOWY 4K TELEFON

200 Mbit/s
TYLKO 50 zł
Podłączenie - 290 zł
Umowa na 24 miesiące
(w cenie podłączenia router)

AKUMULATORY

SPRZEDAŻ - MONTAŻ - KONTROLA
JAWORZNO UL. KATOWICKA 34A
TEL. 509-666-100 WWW.AKUMULATORY.TECH

ZAKŁAD KAMIENIARSKI
ANDRZEJ SOJKA
od 1993 r.

ul. Sobieskiego 30
43-602 Jaworzno-Szczakowa
tel. 728 527 518
32 616 78 70

www.kamieniarstwo.jaworzno.pl

DANKAN
✓ wywóz nieczystości ciekłych, beczka
poj. 10 i 16 m³ udrażnianie kanalizacji WUKO
tel. 505 57 05 04, 616 11 42

NAGROBKI
✓ Parapety, schody, blaty kuchenne, kominki
www.konach.pl
Zakład Kamieniarski ul. Czwartaków 2
przy cmentarzu na Łubowcu tel/fax 32 752-96-77

BEK-POL I
✓ wywóz nieczystości ciekłych
pojemność 12 m³
tel. 696 170 356

P.P.U.H. „Sowosz” sp. z o.o.

TARTAK
USŁUGI TARTACZNE

- Więźby dachowe
- Tarcica
- Łaty, kontrłaty
- Sztachety ogrodowe
- **IMPREGNACJA**
- Schody młynarskie

32-551 Jankowice k. Zatora
ul. Wadowicka 86,
tel. 33 841 25 59
www.sowosz.pl, e-mail: zamowienia@sowosz.pl

Jesteś osobą pokrzywdzoną przestępstwem,
świadkiem lub osobą im najbliższą?

Czy z tego powodu czujesz się
osobą pokrzywdzoną?
Nie możesz sobie poradzić
z zaistniałą sytuacją?
Masz pytania, wątpliwości,
czujesz niepokój, bezradność,
lęk, stres – zachowania,
które uniemożliwiają Ci
normalne funkcjonowanie?

Zadzwoń!
781 062 781, 781 316 781

LOKALNY PUNKT POMOCY
POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM
NA TERENIE MIASTA JAWORZNA,
UL. RZEMIEŚLNICZA 7
sobota - 9:00-13:00

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI FUNDUSZ SPRAWIEDLIWOŚCI
FUNDACJA ROZWOJU "PATRIA"

Współfinansowane ze Środków Funduszu
Sprawiedliwości, którego dysponentem jest
Minister Sprawiedliwości

INFORMATOR ZDROWIA i URODY

STOMATOLODZY

KOAGENT GABINET STOMATOLOGICZNY
lek. stom. Anna Partyka-Ziętek Jaworzno ul. Grunwaldzka 30
poniedziałek, piątek 14.00 – 20.00, czwartek 9.00 – 14.00
– stomatologia zachowawcza – protetyka
– chirurgia stomatologiczna
rejestracja telefoniczna 600 498 669

49/d/11

Praktyka dentystyczna **dr n. med. Tatiana Jamróz-Szłapa**
Świadczymy profesjonalne i bezbolesne usługi w zakresie: stomatologii zachowawczej, protetyki, endodoncji, chirurgii szczękowo-twarzowej (ekstrakcje zębów zatrzymanych, podcinanie wędzidełka, pobieranie wycinków histopatologicznych itp.), implanty, medycyna estetyczna.
Tel. 609 956 057. Jaworzno, ul. Spacerowa 1

1842/d/10

Pracownia protetyki dentystycznej Grzegorz Koczur

43-600 Jaworzno, ul. Skotnica 28, **kom. 0 604 897 883**
Wykonuje: protezy szkieletowe, protezy akrylowe, korony i mosty tradycyjne oraz ceramiczne. Naprawy protez.

47/d/11

Gabinet stomatologiczny **IWONA BYSTRY-SMAGA**

CHIRURG STOMATOLOG

Jaworzno ul. Zegadłowicza 45 (Pszczelnik)
Leczenie, protetyka, chirurgia.
Rejestracja telefoniczna **32 753-16-16**

6/i/24

INNE

DIABETOLOGIA, ENDOKRYNOLOGIA
prof. dr hab. n. med. Krzysztof Łabuzek

**STOMATOLOGIA, PROTETYKA,
IMPLANTOLOGIA**

dr n. med. Justyna Witalińska-Łabuzek
REJESTRACJE: 32 700 38 87 dlabuzek.pl

211

CHIRURGIA OGÓLNA I NACZYNIOWA

dr n. med. Andrzej Lekstan

REJESTRACJA: 32 758 17 39 lekstan.pl

212

JAW ORZNO UL KRAKUSA 1 (Pańska Góra)

DIETETYK KLINICZNY PSYCHODIETETYK

DOROŚLI, DZIECI od 8 r.ż.

- ◆ INDYWIDUALNE PLANY ŻYWIENIOWE
- ◆ BADANIA ANTROPOMETRYCZNE
- ◆ ANALIZA SKŁADU CIAŁA
- ◆ WSPARCIE DIETOTERAPII CHOROÓB
m.in. cukrzycy, nadwagi, nadciśnienia,
zaburzeń lipidowych

CENTRUM PROMOCJI ZDROWIA

KONTAKT
Jaworzno, ul. Paderewskiego 43
tel. 32/ 752 25 22
tel. 32/ 752 24 64
www.cpz-med.com.pl

Zmiany w kąpieliskach. Ministerstwo Zdrowia wprowadza nowe przepisy

W wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów opublikowano projekt nowelizacji ustawy Prawo wodne. Celem projektu, przygotowanego przez Ministerstwo Zdrowia, jest wdrożenie do prawa krajowego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpieliskach. Nowelizacja ma również zapewnić zgodność krajowych regulacji z prawem unijnym oraz zakończyć postępowanie Komisji Europejskiej w sprawie niepełnej transpozycji przepisów dyrektywy.

Projekt przewiduje doprecyzowanie szeregu obowiązujących regulacji oraz wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie zarządzania jakością wody w kąpieliskach. Zmiany obejmują m.in.:

- wprowadzenie definicji „dużej liczby kąpiących się” oraz „stałego zakazu kąpielii”,
- doprecyzowanie zasad klasyfikacji jakości wody,
- określenie wymogów dotyczących równomiernego pobierania próbek w całym sezonie kąpielowym,
- obowiązek przekazywania wykazu kąpielisk również do organów gospodarujących wodami,

- rozszerzenie obowiązków informacyjnych dotyczących jakości wody, w tym przypadków jej niedostatecznej klasyfikacji.

Projekt zakłada także wzmocnienie współpracy między organami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną, nadzór sanitarny i ochronę środowiska, szczególnie w zakresie zanieczyszczeń transgranicznych. Doprecyzowano również przepisy dotyczące monitorowania zjawisk takich jak zakwity sinic i fitoplanktonu oraz określono obowiązki informacyjne w tym zakresie.

Istotnym elementem nowelizacji jest rozbudowa serwisu kąpieliskowego, który będzie udostępniał informacje w kilku językach, w tym o krótkotrwałych zanieczyszczeniach, ich przyczynach oraz podejmowanych działaniach naprawczych. Główny Inspektor Sanitarny zostanie zobowiązany do publikowania informacji o kąpieliskach, w których odnotowano pogorszenie jakości wody.

Planowane zmiany mają na celu poprawę nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach, zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego użytkowników oraz pełne dostosowanie polskich regulacji do wymagań prawa Unii Europejskiej. Przyjęcie projektu przez Radę Ministrów planowane jest na IV kwartał 2025 roku.

AZ

ZUS ponownie przeliczy emerytury – kto może zyskać najwięcej?

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zapowiada ponowne przeliczenie części emerytur. Dla wielu seniorów może to oznaczać znaczący wzrost świadczenia – nawet o kilkadziesiąt złotych miesięcznie. Korekta obejmie przede wszystkim osoby, których wcześniejsze wyliczenia nie uwzględniały wszystkich składek lub dokumentów potwierdzających zatrudnienie.

Najwięcej zyskają emeryci, którzy po przejściu na świadczenie kontynuowali pracę zawodową. Ich składki były nadal odprowadzane do ZUS, jednak zwiększenie kapitału wymaga złożenia wniosku o ponowne przeliczenie. Podobna sytuacja dotyczy osób, które po latach odnalazły brakujące świadectwa pracy – każdy udokumentowany okres zatrudnienia może znacząco podnieść wysokość emerytury.

Prawo przewiduje również ponowne wyliczenie świadczeń dla osób, które przeszły na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, a dopiero później ukończyły 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni). W takich przypadkach ZUS może przeliczyć świadczenie z urzędu.

Szczegółowe zmiany dotyczą tzw. „czerwcowych eme-

rytur”, przyznawanych w latach 2009-2019. Osoby, które zakończyły pracę w czerwcu, otrzymywały niższe świadczenia z powodu błędnego sposobu waloryzacji. Po decyzji Trybunału Konstytucyjnego rząd wprowadził rozwiązania naprawcze – ZUS automatycznie przeliczy te emerytury. Wyższe świadczenia trafią do emerytów w lipcu 2025 roku, a wyrównania zostaną wypłacone do końca marca 2026.

Średni wzrost świadczeń po przeliczeniu wyniesie od 160 do 230 zł miesięcznie, choć w wielu przypadkach kwota może być znacznie wyższa. Szacuje się, że z nowych przeliczeń skorzysta około 100 tysięcy osób – głównie kobiet urodzonych w latach 1954–1959 oraz mężczyzn z roczników 1949-1952 i 1954.

ZUS przypomina, że ponowne przeliczenie emerytury można uzyskać po złożeniu wniosku ZUS-ER-WPS. Formularz dostępny jest w placówkach Zakładu, można go także przesłać pocztą lub wypełnić elektronicznie przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE ZUS). Dla wielu seniorów to realna szansa na podwyższenie świadczenia i poprawę sytuacji finansowej.

AZ

fundacjamojczas@op.pl
KRS 0000488618 Tel. 608 107 327
MCI fundacji 11 Listopada 4c 43-600 Jaworzno
Siedziba Al. Piłsudskiego 12/8
PKO BP 28 1020 2528 0000 0302 0373 7400
fb Mój czas dla seniora fb Renata Talarczyk

blisko **60** wolontariuszy kwestowało na rzecz jaworznickiego hospicjum 1 listopada

Jesienne smaki w Spichlerzu Pyszności – premiera menu na jesień

Kremowa zupa, makaron z grzybowym sosem i chrupiące krewetki z dynią – brzmi jak jesień? Dokładnie tak! Jesienne menu właśnie zagościło na talerzach Spichlerza Pyszności w Jaworznie.

Spichlerz Pyszności w Jaworznie nie zwalnia tempa! Po udanym wrześniowym debiucie restauracja prezentuje nowe, jesienne menu – pełne sezonowych smaków i kulinarnych niespodzianek.

jesienna pokusa, której trudno się oprzeć – perfekcyjnie pasuje do popołudniowej kawy lub rozgrzewającej herbaty z przyprawami.

A skoro o takich napojach mowa – w nowej karcie znajdziemy również aromatyczne, jesienne herbaty oraz grzańce, także w wersji bez procentów. Bo rozgrzewające specjały to po prostu jesienny must have, bez którego trudno wyobrazić sobie tę porę roku.

Miejsce, do którego chce się wracać

Przytulne wnętrze, aromat świeżo parzonej kawy i ciepły uśmiech obsługi sprawiają, że Spichlerz Pyszności to nie tylko restauracja, ale miejsce spotkań – na lunch, kolację, rodzinny obiad czy słodkie popołudnie z deserem.

Zapachy jesiennych potraw kuszą już od progu. Jesień to kolejny etap kulinarnej podróży, której warto doświadczyć właśnie w tym miejscu. (iw)

Spichlerz Pyszności zaprasza do wspólnego odkrywania smaków jesieni!

Ul. Sulińskiego 13d, Jaworzno Tel. 509 451 000

Godziny otwarcia:

- Poniedziałek – Czwartek: 07:30 – 20:00
- Piątek – Sobota: 07:30 – 21:00
- Niedziela: 10:00 – 20:00

OGŁOSZENIE

Tel: 32 751 91 30, (pon-pt, 8.00 – 16.00) lub 668 037 079

Przegrywanie kaset VHS na płyty DVD

CENA PRZEGRANIA

- VHS na DVD – 50 zł
- VHS do pliku mp4 – 50 zł (do odtwarzania na każdym urządzeniu)
- Płyt winelowych – 30 zł
- Kaset magnetofonowych – 30 zł

Sędzia Igor Tuleya w LO2

Sędzia Igor Tuleya odwiedził II Liceum Ogólnokształcące w Jaworznie, gdzie spotkał się z uczniami. Rozmawiał z nimi o hejcie, odpowiedzialności i konsekwencjach wynikających z tego zjawiska, a także opowiedział o swojej pracy i najtrudniejszych sprawach, z jakimi przyszło mu się mierzyć.

Igor Tuleya jest sędzią Sądu Okręgowego w Warszawie, gdzie wydaje wyroki w wydziale karnym. Znany jest również medialnie jako obrońca praworządności w Polsce oraz osoba sprzeciwiająca się politycznym ingerencjom w sądownictwo.

Organizatorem spotkania w II Liceum Ogólnokształcącym w Jaworznie była Śląsko-Zagłębiowska Grupa Edukacyjna. Obecni byli również Sebastian Ciągwa, Giulia Dąbroś i Mateusz Dąbroś oraz dyrektor szkoły Witold Ochman.

Głównym tematem rozmowy z licealistami był hejt oraz konsekwencje, które wynikają z tego zjawiska. Poruszano kwestie odpowiedzialności uczniów, ich praw oraz zwracano uwagę na samobójstwa,

które są spowodowane hejtem. Dyskutowano również na temat używek.

Uczniowie mieli możliwość zadawania pytań i chętnie dopytali o pracę sędziego Igora Tulei. O jego pierwszą rozprawę, o najbardziej trudny do wydania wyrok oraz o najbardziej medialną sprawę. Interesowało ich także to, jak łączyć rolę sędziego z życiem prywatnym.

Sędzia Igor Tuleya podkreślał, że był pod wrażeniem wiedzy i zaangażowania młodzieży.

W ostatnim czasie ukazała się książka „Mogłem milczeć”. Jest to wywiad dziennikarki Anny Amtusiak, której rozmówcami byli Igor Tuleya oraz Jacek Dubois. Publikacja

skierowana jest do wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się, jak wygląda polski system sądownictwa i jak trudna jest praca sędziego. Nawiązując do tytułu, Igor Tuleya nie żałuje swojego zaangażowania w walce o praworządność w Polsce.

W ubiegłym roku uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego mieli okazję porozmawiać z sędzią Anną Marią Wesołowską. Prelekcja z tak znaną osobą wywołała duże poruszenie i, jak mówi dyrektor, uczniowie długo jeszcze o tym rozmawiali. To świetny sposób na wpajanie im wartości. Jak zapowiada dyrektor, z pewnością spotkanie z sędzią Tuleyą nie będzie ostatnim tego typu wydarzeniem.

Weronika Palka

24 tysiące złotych dla hospicjum w Jaworznie. Efekt kwesty na Wszystkich Świętych

24 tysiące złotych – tyle udało się zebrać podczas kwesty na rzecz hospicjum w Jaworznie, która odbyła się w dniu Wszystkich Świętych. 1 listopada, na terenie dwóch cmentarzy komunalnych, w Szczakowej i Wilkoszynie, około 60 wolontariuszy zbierało datki do puszek.

W akcję zaangażowali się pracownicy hospicjum, wolontariusze, harcerze z Hufca ZHP Jaworzno oraz uczniowie jaworznickich szkół.

W poniedziałek, 3 listopada, rozpoczęto liczenie zebranych środków. Jak przekazała nam Joanna Faron, pielęgniarka naczelnia w hospi-

cjum, suma zbiórki wyniosła około 24 298 zł. Kwota zostanie jeszcze dokładnie zweryfikowana. Łącznie zapelnionych zostało 40 puszek.

Pracownicy hospicjum nie kryją wdzięczności i dziękują wszystkim, którzy wsparli ak-

cję, wrzucając choćby symboliczną kwotę do puszek.

Zebrane środki zostaną przeznaczone na zakup podnośnika do wanny dla osób leżących, którego koszt to około 20 tysięcy złotych.

Weronika Palka

vestiss
wyposażenie domu

**DYWANY | WYKŁADZINY
SALON W JAWORZNIE**

UL. PIEKARSKA 6 | JAWORZNO

Sukcesy lekkoatletyczne klubu SPL Jaworzno

Nowy klub lekkoatletyczny SPL Jaworzno dopiero co powstał, a jego zawodnicy już odnoszą pierwsze sukcesy! Pod czujnym okiem trenerki Marty Głowacz-Mocherek młodzi sportowcy pięciokrotnie stanęli na podium podczas ostatnich zawodów.

Pierwszy start zawodników SPL Jaworzno miał miejsce podczas „Festiwalu biegania dla dzieci w Jaworznie”, który odbył się 20 września. Złoto wywalczyli Kamil Mocherek na dystansie 300 m oraz Wojciech Mocherek na dystansie 150 m. Natomiast Natasza Stachańczyk zdobyła srebro na dystansie 300 m.

Kolejne sukcesy miały miejsce niedawno. 25 października zawodnicy rywalizowali w Siemianowicach Śląskich, podczas XI Siemianowickich Nocnych Marków. Pierwsze miejsce na dystansie 400 m zdobyła Dorota Mocherek, a Wojciech Mocherek na tym samym dystansie zajął drugie miejsce.

Świetnie pobiegły również Julia Bawiec (400 m) i Milena Marcela (600 m), które zasłużyły na wyróżnienie.

Dumy z zawodników nie kryje trenerka. Jak mówi, to dopiero początek sukcesów. – Worek z medalami dopiero otwieramy – mówi z uśmiechem Marta Głowacz-Mocherek.

Sports Performance Lab Jaworzno to nowy klub sportowy w mieście, a sekcja lekkoatletyczna zaczęła działać w Byczynie w czerwcu tego roku. Klub założył Łukasz Nowak, a wraz z trenerką Martą Głowacz-Mocherek, która na co dzień pracuje jako policjantka w Komendzie Miejskiej Policji w Jaworznie, prowadzą sekcję lekkoatletyczną. (iw)

Tenisowa Ciężkowianka po raz kolejny wygrywa

W ramach 5. kolejki 4. ligi Śląskiego Związku Tenisa Stołowego drużyna LKS Ciężkowianka Jaworzno odniosła kolejne, piąte już zwycięstwo w bieżących rozgrywkach. Na własnej hali zawodnicy z Jaworzna podejmowali zespół SKS Unia II Kalety – solidną drużynę, od lat plasującą się w czołówce ligowej tabeli.

Spotkanie przebiegało pod dyktando gospodarzy, którzy zaprezentowali wysoką formę i pewnie wygrali 9:1. W składzie Ciężkowianki wystąpili: Adrian Bieniek (kapitan), Dawid Szot, Marian Melczyk, Sylwester Januszko, Zdzisław Milewski oraz Franciszek Łysak. Funkcję trenera-koordynatora pełnił Józef Lenartowicz.

Zawody sędziowali Włodzimierz Szczepanik i Anna Grubka. Klub składa podziękowania zawodnikom

drużyny gości za sportową postawę oraz kibicom za obecność i doping. AZ/fot. JL

Wyniki piłkarskich drużyn w ostatniej kolejce – 31.10 i 2.11

Jaworznickie zespoły piłki nożnej grały po raz kolejny o ligowe punkty. Jak sobie poradziły w ostatniej kolejce?

Z uwagi na uroczystość Wszystkich Świętych część drużyn w ten weekend nie grała.

Victoria Jaworzno

Victoria Jaworzno grała na wyjeździe w V lidzie małopolskiej (zachód)

z Brzezina Osiek. Mecz zakończył się wygraną gości 3:1. Rezerwy Victorii występujące w chrzanowskiej B-klasie nie grały.

Szczakowianka

Drwale swój mecz w ramach V ligi śląskiej zegrali na wyjeździe, gdzie zmierzyli się z CKS-em Czeladź. Spotkanie zakończyło się wygraną gospodarzy 3:2.

Zgoda Byczyna

Występująca w chrzanowskiej B-klasie Zgoda Byczyna nie grała.

Akademia 2012

Akademia 2012 nie grała. Ciężkowianka w ramach chrzanowskiej A-klasy grała w domu z Polonią Luszowice. Mecz zakończył się wygraną gospodarzy 5:1. AZ

TABELE

V liga 2025/26, grupa: śląska I

1.	Zagłębie II Sosnowiec	13	30	40-12
2.	Ruch II Chorzów	13	30	33-14
3.	Unia Rędziny	13	26	31-18
4.	CKS Czeladź (2)	13	26	31-22
5.	GKS II Katowice	13	24	23-17
6.	AKS Mikołów	13	21	31-23
7.	Liswarta Krzepice	13	20	30-25
8.	Unia Dąbrowa Górnicza	13	18	23-28
9.	Gwarek Ornontowice	13	18	27-19
10.	Orzeł Miedary	13	15	33-32
11.	Pilica Koniecpol	13	14	22-25
12.	Szczakowianka Jaworzno	13	13	16-23
13.	Śląsk Świętochłowice	13	11	27-40
14.	Odra Miasteczko Śląskie	13	9	20-39
15.	Jedność 32 Przyszowice	13	7	11-39
16.	Concordia Knurów	13	6	10-32

Kolejka 13. – 2 listopada

Śląsk Świętochłowice 2-4 Zagłębie II Sosnowiec
Pilica Koniecpol 3-0 Concordia Knurów
Jedność 32 Przyszowice 0-4 Ruch II Chorzów
Orzeł Miedary 2-3 Liswarta Krzepice
CKS Czeladź (2) 3-2 Szczakowianka Jaworzno
Unia Rędziny 3-0 GKS II Katowice
Odra Miasteczko Śląskie 1-6 Unia Dąbrowa Górnicza
AKS Mikołów 3-3 Gwarek Ornontowice

Kolejka 14. – 8-9 listopada

Zagłębie II Sosnowiec – Unia Dąbrowa Górnicza 8 listopada, 11:00
AKS Mikołów – Odra Miasteczko Śląskie 8 listopada, 14:00
GKS II Katowice – Gwarek Ornontowice 9 listopada, 11:15
Szczakowianka Jaworzno – Unia Rędziny 8 listopada, 11:00
Liswarta Krzepice – CKS Czeladź (2) 8 listopada, 14:00
Ruch II Chorzów – Orzeł Miedary 8 listopada, 12:00
Concordia Knurów – Jedność 32 Przyszowice 8 listopada, 14:00
Śląsk Świętochłowice – Pilica Koniecpol 8 listopada, 18:00

V liga 2025/26, grupa: małopolska (zachód)

1.	Victoria 1918 Jaworzno	14	34	42-18
2.	Błękitni Modlnica	14	31	41-26
3.	Niwa Nowa Wieś	14	28	31-20
4.	Radziszowianka Radziszów	14	26	27-21
5.	Sokół Kocmyrzów Baranówka	14	22	34-29
6.	Kmita Zabierzów	14	19	33-28
7.	KS Chelmek	14	19	30-30
8.	Świt Krzeszowice	14	18	18-25
9.	Orzeł Myślenice	14	18	25-40
10.	Orzeł Piaski Wielkie (Kraków)	14	18	13-21
11.	Tempo Białka	14	17	34-26
12.	Unia Oświęcim	14	15	19-25
13.	Jutrzenka Giebułtów	14	15	26-23
14.	Legion Bydlin	14	12	20-28
15.	Brzezina Osiek	14	11	19-35
16.	Raba Dobczyce	14	10	14-31

Kolejka 14. – 2 listopada

Brzezina Osiek 1-3 Victoria 1918 Jaworzno
Raba Dobczyce 1-3 Niwa Nowa Wieś
Kmita Zabierzów 4-1 KS Chelmek
Sokół Kocmyrzów Baranówka 1-1 Jutrzenka Giebułtów
Świt Krzeszowice 1-1 Legion Bydlin
Tempo Białka 2-2 Unia Oświęcim
Orzeł Myślenice 2-1 Orzeł Piaski Wielkie
Radziszowianka Radziszów 1-1 Błękitni Modlnica

Kolejka 15. – 8-9 listopada

Błękitni Modlnica – Brzezina Osiek 8 listopada, 13:30
Orzeł Piaski Wielkie – Radziszowianka Radziszów 8 listopada, 12:00
Unia Oświęcim – Orzeł Myślenice 9 listopada, 13:00
Legion Bydlin – Tempo Białka 8 listopada, 11:00
Jutrzenka Giebułtów – Świt Krzeszowice 8 listopada, 11:00
KS Chelmek – Sokół Kocmyrzów Baranówka 8 listopada, 11:00
Niwa Nowa Wieś – Kmita Zabierzów 8 listopada, 13:00
Victoria 1918 Jaworzno – Raba Dobczyce 8 listopada, 13:00

Klasa A 2025/26, grupa: Chrzanów

1.	Tęcza Tenczynek	12	27	48-18
2.	MZKS Alwernia	12	24	39-17
3.	Arka Babice	12	23	33-19
4.	Zagórzanka Zagórze	12	22	21-15
5.	Nadwiśłanka Okleśna	12	22	41-24
6.	Fablok Chrzanów	11	21	21-16
7.	MKS II Trzebinia	12	19	28-25
8.	Błyskawica Myślachowice	12	16	24-33

9.	Ciężkowianka Jaworzno	11	15	29-21
10.	Wolanka Wola Filipowska	11	15	25-22
11.	Polonia Luszowice	12	13	19-35
12.	UKS Regulice (k. Chrzanowa)	12	8	20-42
13.	Korona Mętków	11	7	21-31
14.	Górnik Siersza (Trzebinia)	12	3	3-54

Kolejka 12. – 2 listopada

Górnik Siersza 0-5 UKS Regulice
Ciężkowianka Jaworzno 5-1 Polonia Luszowice
Nadwiśłanka Okleśna 1-1 Arka Babice
Tęcza Tenczynek 0-2 Zagórzanka Zagórze
MZKS Alwernia 1-3 Wolanka Wola Filipowska
MKS II Trzebinia 1-2 Błyskawica Myślachowice
Korona Mętków – Fablok Chrzanów 11 listopada, 14:00

Kolejka 13. – 8-9 listopada

Fablok Chrzanów – Górnik Siersza 8 listopada, 16:00
Błyskawica Myślachowice – Korona Mętków 8 listopada, 14:00
Wolanka Wola Filipowska – MKS II Trzebinia 8 listopada, 14:00
Zagórzanka Zagórze – MZKS Alwernia 8 listopada, 14:00
Arka Babice – Tęcza Tenczynek 8 listopada, 14:00
Polonia Luszowice – Nadwiśłanka Okleśna 8 listopada, 14:00
UKS Regulice – Ciężkowianka Jaworzno 8 listopada, 14:00

Klasa A 2025/26, grupa: Sosnowiec

1.	Ostoja Żelazowice	11	30	44-15
2.	CKS II Czeladź (2)	11	22	51-17
3.	AKS 1917 Niewka Sosnowiec	11	22	46-21
4.	Akademia 2012 Jaworzno	11	21	43-23
5.	Łazowianka Łazy	11	21	34-21
6.	Zagłębie Dąbrowa Górnicza	10	20	39-11
7.	Przemsza Okradzionów	10	20	40-16
8.	Źródło Kromotów	11	19	43-26
9.	Iskra Psary	11	16	25-27
10.	RKS Grodziec (Będzin)	10	11	26-18
11.	UKS Sławków	11	10	31-35
12.	Zew Kazimierz (Sosnowiec)	10	4	8-54
13.	SKS Łagisza (Będzin)	11	1	7-61
14.	KS Preczów	11	0	1-93

Kolejka 11. – 25-26 października

AKS 1917 Niewka Sosnowiec 2-1 Zagłębie Dąbrowa Górnicza
UKS Sławków 0-2 Źródło Kromotów
Akademia 2012 Jaworzno 15-0 KS Preczów
Iskra Psary 4-1 Zew Kazimierz
SKS Łagisza (Będzin) 0-5 Ostoja Żelazowice
Przemsza Okradzionów – RKS Grodziec odwołany z powodu złego stanu boiska
Łazowianka Łazy 2-1 CKS II Czeladź (2)

Kolejka 12. – 8-9 listopada

Zagłębie Dąbrowa Górnicza – CKS II Czeladź (2) 8 listopada, 10:45
RKS Grodziec – Łazowianka Łazy 9 listopada, 11:00
Ostoja Żelazowice – Przemsza Okradzionów 8 listopada, 14:15
Zew Kazimierz – SKS Łagisza 8 listopada, 14:15
KS Preczów – Iskra Psary 8 listopada, 14:15
Źródło Kromotów – Akademia 2012 Jaworzno 8 listopada, 14:15
AKS 1917 Niewka Sosnowiec – UKS Sławków 8 listopada, 14:00

Klasa B 2025/26, grupa: Chrzanów

1.	Orzeł Balin	11	30	58-6
2.	Wisła Jankowice	11	24	46-29
3.	Jutrzenka Ostrężnica	11	22	32-20
4.	Sankowia Sanka	11	22	38-19
5.	MKS Libiąż	11	21	43-44
6.	Victoria 1918 II Jaworzno	11	20	68-23
7.	Korona Lgota	11	18	30-36
8.	Tempo Piąza	11	15	28-26
9.	Zgoda Byczyna	11	10	22-36
10.	Fablok II Chrzanów	11	10	26-44
11.	Promyk Bołęcin	11	1	9-63
12.	Zryw Brodła	11	1	8-62

Kolejka 11. – 25-26 października

Wisła Jankowice 2-0 Victoria 1918 II Jaworzno
Promyk Bołęcin 1-4 Korona Lgota
Fablok II Chrzanów 0-2 Tempo Piąza
Zgoda Byczyna 0-2 Jutrzenka Ostrężnica
Zryw Brodła 1-5 MKS Libiąż
Sankowia Sanka 3-2 Orzeł Balin

Kolejka 12

Victoria 1918 II Jaworzno – Orzeł Balin
Sankowia Sanka – MKS Libiąż
Zryw Brodła – Jutrzenka Ostrężnica
Zgoda Byczyna – Tempo Piąza
Fablok II Chrzanów – Korona Lgota
Promyk Bołęcin – Wisła Jankowice

11 listopada przypada Dzień Służby Cywilnej

„Jaworznickie” cegielełki wawelskie

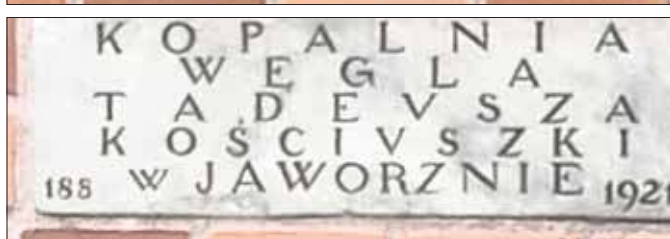
Idąc na Wawel od ulicy Kanoniczej w kierunku Bramy Herbowej, widzimy fragmenty zamku budzące skojarzenia z naszym miastem. Wieża Sobieskiego była inspiracją dla wieży Dyrekcyj Jaworznickich Kopalń na ul. Grunwaldzkiej.

Poniżej tej wieży konny pomnik Tadeusza Kościuszki autorstwa Antoniego Popieła, który urodził się w Szczakowej w roku 1865. Poniżej ceglany mur oporowy z szarymi tabliczkami z kamienia sztylowieckiego o wymiarach 16x48 cm. Są to tzw. cegielełki wawelskie. Upamiętniają one sponsorów odbudowy Wawelu po odzyskaniu niepodległości. Austriaccy zaborcy celowo dewastowali Wawel, bo wiedzieli o jego roli w historii Polski.

Biednego kraju po wiekowej niewoli nie stać było na remont i odnowę Wawelu. Po wstrzymaniu dotacji rządowych w roku 1919, kierownik odbudowy Wawelu prof. Adolf Szyszko-Bohusz wymyślił ideę cegielełki wawelskich. W latach 1921-1936 wykupiono 6329 cegielełki, większość w latach 1921-1924. Numerowano je w kolejności zakupu. Jedną cegielełkę to równoważność kosztów jednego dnia robót budowlano-konserwatorskich na Wawelu (w roku 1921 to 30 tys. marek polskich, waluty porzeczowej w całej Polsce). Trudno podać dokładne liczby w latach późniejszych, bo do momentu reformy Grabskiego w roku 1924 i wprowadzenia stabilnego i wymiennalnego złoto-polskiego, panowała hiperinflacja rządu 38 tys. procent rocznie. Spowodowana była olbrzymią dziurą budżetową wskutek różnicy pomiędzy dochodami a ogromnymi wydatkami państwa.

W latach 1921-1924 odkuto i umieszczono w murze 1800 cegielełki. Po wojnie władze w 1953 roku usunęły 1000 cegielełki, a po ostatnim remoncie pozostało 788. Wśród nich 3 cegielełki związane są z osobami i instytucjami z Jaworzna. Są one oznaczone w wykazie „jaworznickich” cegielełki.

Jaworznickie instytucje i osoby prywatne wykupiły 21 cegielełki, czyli sfinansowały 21 dni remontu i odnowy Wawelu.

Fot. Andrzej Makowski

Wykaz „jaworznickich” cegielełki wawelskich:

Nr 188 (umieszczono w murze)

Kopalnia Węgla im. Tadeusz Kościuszki w Jaworznie r. 1921

Nr 582 (umieszczona w murze) „Azot” Spółka Akcyjna WC w Jaworznie r. 1921

Nr 1668 Ognisko Nauczycielskie i Działka szkolna, Jaworzno

Nr 1669 Nauczycielstwo i Działka szkół, Okręg Sądowy Jaworzno

Nr 1714 Personel Oddziału Elektrotechnicznego Kopalni „J. Piłsudski” w Jaworznie

Nr 3236-3239 Pamięć najukochańszej córce Kazi – rodzice Franciszkwie Uchaczowie, Jaworzno

Nr 3705 Urzędnicy administracyjni Dyrekcyj Jaworznickiej Kopalni Węgla w Jaworznie

Nr 4079-4788 Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla

Nr 5193 (umieszczona w mu-

rze) Trójka górników – Adam, Józek, Tadek, Jaworzno r. 1923

Cegielełka trójki górników to bardzo piękny przykład ofiarności. Cztery cegielełki pp. Uchaczów to świadectwo rodzinnego nieszczęścia i uczczenia w szczególności sposób pamięci córki.

Każda instytucja i osoba prywatna, która wykupiła cegielełkę otrzymywała piękny dyplom zaprojektowany przez prof. A. Szyszko-Bohusza. Być może są jeszcze w Jaworznie takie dyplomy i będzie można zobaczyć te świadectwa obywatelskiej ofiarności.

Spis cegielełki <https://wawel.krakow.pl/spis-cegielek/86>

Podziękowania za informacje dla p. Kingi Kawalec z Archiwum Zamku Królewskiego na Wawelu

Andrzej Makowski

Oczywista Nieoczywistość – Ożywieni

Na temat obrządków dotyczących ludzkiej śmierci i pochówku powiedziano i napisano już bardzo wiele. Na przestrzeni dziejów zmieniały się też obyczaje dotyczące tychże, nastawienie do nich oraz sposób grzebania.

Na samym początku bowiem powodem pogrzebania ludzkiego ciała był czysty pragmatyzm. Ten, który umierał, stawał się „padliną”, a padlinożerców nie brakowało. Trzeba więc było zmarłego zakopać możliwie głęboko; po to by go nikt nie pożarł czy nie rozwałkował zwłok, by nie śmierdziało oraz by wyeliminować ryzyko chorób, będących pokłosiem procesu pośmiertnego. Niemal od zawsze jednak śmierć była pewnym sacrum, pewną tajemnicą. Ludzie oplakiwali tych, którzy odeszli, odwiedzali miejsca pochówku. Była to pochodna rosnącej wrażliwości i przywiązania do drugiego człowieka, przywiązania silniejszego niż śmierć.

Czasami jednak zdarzało się, że diagnoza stwierdzająca zgon nie była do końca precyzyjna. Niejednokrotnie potencjalnych zmarłych chowano żywcem, wbrew jakimkolwiek intencjom. Bywały bowiem sytuacje, że domniemany denat zapadał w letarg czy zapaść, jednocześnie jego funkcje życiowe malały niemal do zera. Wszyscy byli więc przekonani o zgonie, a było jednak inaczej. Pamiętam, że jako dziecko rokrocznie jeździłem na letnie kolonie. Ze szczególnym sentymentem wspominam pobyty na Kielecczyźnie. Jeździliśmy wówczas na przeróżne wycieczki. Przebywaliśmy raz pewnego w pałacyku pewnego magnata. I właśnie tam pan przewodnik, człowiek, który o historii opowiadał jak mało kto, przytoczył nam pewną historyjkę. Wspomniany magnat pewnego dnia zachorował i finalnie, po kilku dniach, jak wszyscy sądzili... zmarł. Jego ciało uroczyście wystawiono na katafalk, by następnego dnia tegoż pochować. Jednak w noc poprzedzającą pochówek w sali, w której magnat ów leżał, zjawił się jeden ze sług. Skusił go bowiem okazały pierścień na palcu pana. Sługa stwierdził, że panu pierścień ten nie będzie już potrzebny, postanowił go więc wykraść. Nie wiele myśląc, zaczął zmagać się z palcem „denata”. Pierścień za żadne skarby nie chciał zejść. Sługa więc równie niewiele myśląc, poszedł do swojej izby po nóż. Powziął bowiem decyzję, że sko-

źródło: wikipedia

ro pierścienia nie da się z palca zdjąć, to palec ów trzeba uciąć, oczywiście wraz z pierścieniem. Jak pomyślał, tak też zaczął robić. Jakież však było jego zdziwienie, kiedy w czasie „amputacji” ów magnat obudził się nagle, wrzeszcząc z bólu. Sługa był przerażony przekonaniem, że nieboszczyk wziął i ożył, a pan zszokowany widokiem sługi z nożem w dłoni i okolicznością nadciętego palca. I chociaż sługa okazał się człowiekiem chciwym, decydując się na taki właśnie czyn, to pan go jednak nie ukarał. Jakby na to bowiem nie patrzeć, postępując tak, a nie inaczej, uratował panu życie. Ten bowiem nie umarł, lecz padł ofiarą letargu, w ramach którego funkcje życiowe nie były wyczuwalne. Pan z wdzięczności za ocalenie dał słudze ów pierścień i kilka wsi w okolicy. Takie natomiast przypadki zdarzały się ponoć dość często, a wszystko to przez fakt, że w tamtych czasach nie istniała aparatura, która ustanie funkcji życiowych stwierdzałaby bezdyskusyjnie. Legendy o pochowaniu żywcem dotyczyły też Piotra Skargi. Przypuszczano bowiem, że ten – albo w stanie śmierci klinicznej, albo w letargu właśnie – został pochowany. Miały o tym świadczyć oględziny szczątków zmarłego w czasie przygotowań w ramach procesu beatyfikacyjnego, które wykazały, że palce były wyłamane, co mogłoby sugerować, że zmarły obudził się w trumnie i usiłował się z niej wydostać. Dziś jednak przekaz taki nie znajduje potwierdzenia i funkcjonuje obecnie bardziej jako legenda. Jednak strach przed potencjalną śmiercią w takich okolicz-

nościach był jeszcze długo powszechny. Nasz narodowy, wielki kompozytor, Fryderyk Chopin, poprosił o wycięcie serca i przewiezenie go do Warszawy nie tyleż przez wzgląd na swoje przywiązanie do Ojczyzny, co przez obawę, by nie być pochowanym właśnie w takich okolicznościach. I można by powiedzieć, że zacy nasz rodak miał trochę nosa. W jego przypadku lekarz zgon stwierdził dwa razy. Za pierwszym razem popełnił błąd.

Kiedy już śmierć w takim czy innym przypadku stawała się bezdyskusyjnym faktem. trzeba było zmarłego pochować. Przez całe stulecia ludzi chowano w trumnach, które składano w dołach, zasypywano ziemią. Dziś coraz powszechniejszą formą jest spielanie zwłok. Taka forma wszak nie jest czymś nowym. W dziejach człowieka niejednokrotnie zmarłego palono, a jego szczątki wsypywano do urn i składano w grobowcach. Taka forma pochówku znana była już w czasach prehistorycznych. Dziś poniekąd wraca jak bumerang. Jednak zanim zmarłego przychodzi nam złożyć w grobie, to trzeba go do ostanie pożegnanie przygotować. O ile dzisiaj zajmuje się tym wszystkim „branża pogrzebowa”, o tyle dawniej zajmowała się tym najbliższa rodzina. Niejednokrotnie zdarzało się też, że zanim zmarłego zaprowadzono na cmentarz, spędzał on ze swoimi bliskimi co najmniej noc. Nie było bowiem kostnic i chłodni. Najbliższy zmarły więc do czasu pochówku pozostawał w domu wraz z domownikami. Tymi żywymi.

Jarosław Sawiak

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM

PARCELA Sprzedam działkę budowlaną na Borach k/lasu 519 m2
533 433 303

980/d

PARCELA Sprzedam 3 pokoje 58m2, Podtęże 365.000zł 533 433 303

980/d

PARCELA Sprzedam HAŁĘ pow. 500m2, k. centrum 501 358 520

980/d

PARCELA Sprzedam mieszkanie na Wandy 3 p, 70m2 533 433 303

980/d

PARCELA

Biuro Nieruchomości

Wiedza i 23-letnie doświadczenie
Jaworzno, Królowej Jadwigi 22
www.parcela.jaw.pl
tel. 32 751 91 51

Atrakcyjne warunki współpracy

REBIELAK

NIERUCHOMOŚCI

Jaworzno, ul. Grunwaldzka 54A
Profesjonalna obsługa zakresie obrotu nieruchomościami, scalania i podział gruntów.
Zapraszamy
Renata Rębielak tel. 796 500 086
Kamil Cebula tel. 535 858 520

Nowe domy Dąbrowa Narodowa oraz Centrum, 480 000 zł

577/d/14

KUPIĘ

Osoba prywatna kupi dom lub mieszkanie na terenie Jaworzna 506 327 471

453/d/14

REBIELAK

NIERUCHOMOŚCI

Jaworzno, ul. Grunwaldzka 54A
Profesjonalna obsługa zakresie obrotu nieruchomościami, scalania i podział gruntów.
Zapraszamy

Renata Rębielak tel. 796 500 086
Kamil Cebula tel. 535 858 520

Masz wąską działkę? Przyjdź! Scalimy ją. Tel. 535 858 520

Poszukujemy mieszkań, domów, działek na sprzedaż. tel. 535 858 520

577/d/14

Pilnie kupię mieszkanie 2 pokoje tel. 796 500 086

577/d/14

Młode małżeństwo kupi mieszkanie w Jaworznie - 608-019-620

453/d/14

Kupię mieszkanie lub DOM. Płacę GOTÓWKĄ kom.: 601-919-961

453/d/14

PRACA

SZUKAM PRACY

Sprzątanie, mycie okien i pomoc przy osobach starszych tel. 797 205 012

29/d/22/BEZP.

Szukamy pracy- sprzątanie, mycie okien, prace w ogrodzie, zakupy tel. 574-166-969

bezpl.

Rencista z II grupą poszukuje pracy w char. dozorczy, stróża, portiera, tel. 695 922 688

bezpl.

Podejmę opiekę nad osobą starszą lub dzieckiem posiadam doświadczenie, tel. 514 495 982

bezpl.

BIURO NIERUCHOMOŚCI

DOMY, MIESZKANIA, DZIAŁKI KUPNO, SPRZEDAŻ

WGN Jaworzno
św. Barbary 1
tel 503 024 999

<https://jaworzno.wgn.pl/>

Zaopiekuję się osobą starszą, sprzątanie, gotowanie tel. 508 158 076

bezpl.

Opieka i nauka dla dziecka, odrabianie zadań domowych, przygotowanie do sprawdzianów ze wszystkich przedmiotów na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej, nauczyciel dyplomowany tel. 509 343 258

bezpl.

Pomoc przy osobach starszych pielęgnacja, zakupy, sprzątanie tel. 785 478 139

bezpl.

Opiekunka ewentualnie opieka pielęgniarska w Jaworznie lub okolice, godziny nie odgrywają roli tel. 509 596 608

110/d/19

Szukam pracy dodatkowej - opieka nad osobami starszymi:przygotowanie posiłków, utrzymanie czystości w domu, pomoc w codziennych czynnościach, umawianie wizyt lekarskich tel. 535 115 155

577/d/18

Kobieta lat 44 szuka pracy przy sprzątaniu i podobnych obowiązkach. Tel 730-030-554

8/d/23

Mężczyzna lat 43, były górnik, szuka pracy. Tel. 783-606-543

9/d/23

Szukam pracy – sprzątanie, mycie okien, pomoc starszym osobom tel. 508 417 352

23/d/22

USŁUGI

Od nowa ocieplenia elewacji, 20 lat doświadczeń, prace ogólnobudowlane 664-781-745

NAPRAWA TELEWIZORÓW u klienta Bajda Krzysztof, serwis RTV tel. 32 752 95 99, 603 090 508

981/

KOMPUTERY– usuwanie problemów. Dojazd bezpłatny 502 863 471

88/d/18

Cyklinowanie www.parkieci.com.pl, 602 578 174

29/d/15

Przeprowadzki kompleksowo Utylizacja 32 220 64 27, 531 944 531

933/d

SZYBKI KREDYT Z KOM ORNIKIEM

32-260-00-33, 516-516-611

Pośrednik CDF S.C.
firmy
MATPOL FINANSE Sp. z o.o.

22/d/22

Ocieplenia, ocieplenia poddaszy, odnowa elewacji, prace ogólnobudowlane tel. 604-478-121

46/d/22

Malowanie dachów, papa termozgrzewalna, gonty papowe tel. 605 835 147

19/d/24

Dach uszczelnianie – śniegołapy 731 181 738

15/d/25

Wnioski WZON - Fachowa i sprawdzona pomoc w wypełnianiu wniosków o ustalenie potrzeby wsparcia, inne do WZON i MOPS, ZUS odwołania od decyzji pierwszej instancji tel. 501 230 323

47/d/25

Dachy krycie gonty papowe, papa termozgrzewalna tel. 605 835 147

20/d/23

MOTORYZACJA

KUPIĘ

Skup aut, osobowe, dostawcze. Całe lub uszkodzone. Tel. 531 666 333

310/d/14

Kupię każdą TOYOTĘ, również uszkodzone. Najlepsze ceny 531 666 333

310/d/14

Skup aut całych i rozbitych. Tel. 509 675 586

13/d/22

JARMARK

KUPIĘ

Kupię książki, płyty muzyczne. Dojazd. Gotówka 509 675 586

2/d/18

INNE

Noclegownia przyjmie: odzież męską (spodnie, swetry, buty, bielizna, kurtki), pościel, ręczniki (w dobrym stanie) itp. oraz sprzęt komputerowy dla naszych podopiecznych, zapewniamy transport tel. 32 615 19 30 czynny od 8.00 – 18.00

bezpl.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Remont od A do Z gładzie, malowanie 605 835 147

54/d/17

OGŁOSZENIA DROBNE

CENA ZA SŁOWO 1,23 zł

ogłoszenie własne

WYGODNA OBSŁUGA DLA FIRM

- Proste uzyskanie faktury
- Faktury za wszystkie urządzenia
- Szczegółowe raporty zużycia
- Automatyczne zasilanie kart
- Obsługa floty samochodów
- Faktury zbiorcze

ZAPYTAJ O OFERTĘ TEL. 695-122-222

ul. Jana Kantego Steczkowskiego 8

Znajdź Nas na facebooku

Informacje kulturalne: 5 – 11 listopada

6 listopada – godz. 17.00, Koncert z okazji Święta Niepodległości pt. Fortepian Chopina – muzyka wolności, Państwowa Szkoła Muzyczna, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek Główny

6 listopada – godz. 17.30, MD-Kowski Błysk w bajce muzycznej pt. „Prezent dla Królowej”, MDK w Jaworznie, ul. Inwalidów Wojennych 2

7 listopada – godz. 8.00, Warsztatowe Święto Niepodległości, ATELier Kultury, ul. Wiosny Ludów 1

8 listopada – godz. 16.00, 18.30, „Nerwica natręctw”, reżyseria Artur Barciś, MDK w Jaworznie, ul. Inwalidów Wojennych 2

9 listopada – godz. 18.00, Don Vasyli i Gwiazdy Cygańskiej Pieśni, Koncert Jubileuszowy „Od czardasza do przeboju”, MDK w Jaworznie, ul. Inwalidów Wojennych 2

10 listopada – godz. 18.00, „W starym kinie”, Koncert Archetti & eM band, MDK w Jaworznie, ul. Inwalidów Wojennych 2

11 listopada – obchody Narodowego Święta Niepodległości, program uroczystości: godz. 9.00 – Kolegiata św. Wojciecha i św. Katarzyny, uroczysta Msza Święta w intencji Mieszkańców i Ojczyzny, godz. 10.15 – Rynek w Jaworznie, uroczyste odsłonie

nięcie rzeźby króla Bolesława Chrobrego, godz. 10.45 – Pomnik Niepodległości w Ryнку, przemarsz orkiestry oraz uczestników uroczystości pod Pomnik Niepodległości, okolicznościowe przemówienie, montaż muzyczny w wykonaniu artystów ATELier Kultury w Jaworznie oraz składanie kwiatów

11 listopada – godz. 11.11, 7, Bieg Patriotyczny, Ośrodek Wypoczynkowo-Rekreacyjny „Sosina”, ul. Bukowska 10

do 3 grudnia – wystawa „Salvador Dali – Boska Komedia”, Muzeum Miasta Jaworzna, ul. Poczta 5.

nr 45/746 2025

Jakub Dąbek

– Detektywie Dąbek... – zagaduje z balkonu sąsiad Władek, z papierosem w ustach i gazetą w ręce. – Powiedz pan, co zawiadło? Bo ja już nie wiem, czy to ja za dużo wody zużywam, czy te śmieci się same rozmnażają, jak króliki po deszczu? – Zawiodła wiza, panie Władku, wiza – odpowiada z powagą Dąbek, mieszając herbatę w szklance z koszyckiem. – Miało być taniej, czyścić, nowoczesniej. A wyszło... jak zawsze. 51 zł od osoby i jeszcze pomysł, żeby liczyć śmieci od zużycia wody. – To znaczy co? – Władek unosi brwi. – Im częściej się myślę, tym więcej płacę za śmieci? To może teraz modne będą prysznicze raz na tydzień! – Tak, panie Władku. Im czystszy obywatel, tym „większy brudas” w oczach systemu – mruczy Dąbek. – Paradoks XXI wieku. – Do czego nas to doprowadzi, detektywie? – Władek zaciąga się i wzdycha. – Bo ja czytałem w internecie, że jak ludzie zaczęli oszczędzać wodę, to będzie po prostu śmierdzieć. – Do tej pory śmierdziało tylko niską emisją – kiwa głową Dąbek – a teraz będzie śmierdzieć potem. Nowa forma recyklingu – zapach naturalny. – Kazik śpiewał: „Pot śmierdzi spod pach, na sali syf aż strach” – śmieje się Władek. – I to teraz hymn gospodarki komunalnej. – Panięta pan, jak w 2020 roku prezydent mówił, jakie

permanentna powieść satyryczna
pisana przez życie – odc. 678

to będą korzyści, jak miasto

samo znajmie się śmiecam? – Dąbek zeka na sąsiada znad okularów. – Nowoczesność, oszczędności, ekologiczne śmieciarki na gaz...

– Aha! – przytakuje Władek. – Tylko że te śmieciarki musiały tankować w Sosnowcu, bo w Jaworznie nie miały gdzie.

– Szczegół techniczny, panie Władku – wzdycha Dąbek.

– A przecież rada nadzorcza miała czuwać. Pan Dariusz na straży, wszystko pod kontrolą. No i wodociągi – od lat ten sam prezes, doświadczanie, stabilność, rozwój?

– I co z tego wyszło? – Władek kręci głową. – Najdroższe śmieci w województwie! – Dokładnie – potwierdza Dąbek. – Pytanie, kto za to odpowie? Bo płacą mieszkańcy, a winnych jak zwykle brak.

– To jak to gospodarują nasi menadżerowie, detektywie? – Jak w kryminale, panie Władku. – Dąbek odkłada lżyćkę. – Wszyscy wiedzą, kto zrobił, ale nikt się nie przyznaje.

– To klasyka. – kiwa głową Władek. – Zamiaszt inwestycji – kup se dezodorant. – I złote zęby, panie Władku, – uśmiecha się Dąbek. – Bo jak śpiewał Kazik: „Tak bawią się ludzie o złotych zębach”.

– No to ja idę się nie myć – wzdycha Władek. – Może choć na rachunku za śmieci coś zaoszczędzę. – Ostrożnie z tym, panie Władku – mówi Dąbek, dopijając herbatę. – Bo potem to i detektyw w windzie nie wytrzyma.

Cmentarne obwarzanki

We Wszystkich Świętych i w dzień zaduszny odwiedzamy cmentarze, by zapalić znicz, przynieść kwiaty, powspominać i najważniejsze pomodlić się za zmarłych. O tym, że przed cmentarzem można kupić znicz, kwiaty jesteśmy przyzwyczajeni. W tym roku dało się zauważyć nową tradycję, sprzedaż obwarzanków, a w dużych miastach nawet czekolady i stodyczy dubajskich. Czemu akurat ten asortyment jest oferowany przed cmentarzem, tego nie wiemy do końca. Możemy przypuszczać, że jest on dla tych, co są nieco głodni albo dla dzieci, by nie hałasowały i przymknęły swoje buźki, jedząc obwarzanki. Czy to prawda? Nie wiemy, bo to kwestia domysłów.

Prywatny mural

Mural to malowidło na murze, ścianie budynku, jak kiedyś freski, czyli malowidła – obrazy na tynku. Murale stały się bardzo modne. Są różne i różnej wielkości oraz różnej kolorystyce. Ważne jest, by miały jakieś przesłanie czy niósł ważną ideę. Zazwyczaj malowały i finansowały je instytucje, firmy czy różne organizacje. Murale podobają się mieszkańcom i dało się zauważyć, że już pojawiają się na większych ścianach prywatnych budynków czy ogrodzeniach. Wygląda to bardzo ładnie, estetycznie, a co przedstawią, zależy od właścicieli posesji.

Jaworznička od Nowa

Mówiąc, że coś wydarzy się w samo południe, wywołuje to w nas wspomnienie kultowego filmu – dodajmy, że jest to western, w którym dobro walczy ze złem. Film, pomimo że jest już wiekowy, to do tej pory wywołuje i budzi w nas wiele emocji. Jeśli coś ma wydarzyć się w samo południe, to od razu nasuwa myśl: Czy to dobre, czy może złe? I tak było tym razem, kiedy w samo południe zapowiadano otworzyć po remoncie ulicę Jaworzničką. Remont polegał na wymianie kostki brukowej na asfalt. Przez lata mieszkańcy toczyli batalie o wymianę kostki, gdyż przejeżdżające auta niemilosierpnie hałasowały. I po wielu latach montów, prób do władz miejskich narzeczcie kostka została zdjęta. Uroczystego przecięcia wstęgi nie było, ale była informacja na miejskich portalach, że oto w samo południe zaczęą przejeżdżać auta i hałas już nie będzie. I co? Jest sukces i dobro mieszkańców zwyciężyło. A to, że jest to ciągle poprawianie tego, co kilka lat temu zrobiono, to popularnego w naszym mieście hasła – „od.Nowa”.

Podgląd jednostronny

Kiedyś były dwie. Mowa tu o kamerach, które monitorowały rynek. Jedna była umieszczona na bibliotece, a druga na kolegiacie. I w ten sposób cały rynek był widoczny dla kamer. Niestety, od pewnego czasu tylko jedna kamera działa i to ta zamontowana na bibliotece. Druga kamera od strony kolegiaty nie działa i tym sposobem wielki brat patrzy tylko jednym okiem. Czy zostanie naprawiona, czy podgląd pozostanie jednostronny? Tego nie wiemy.

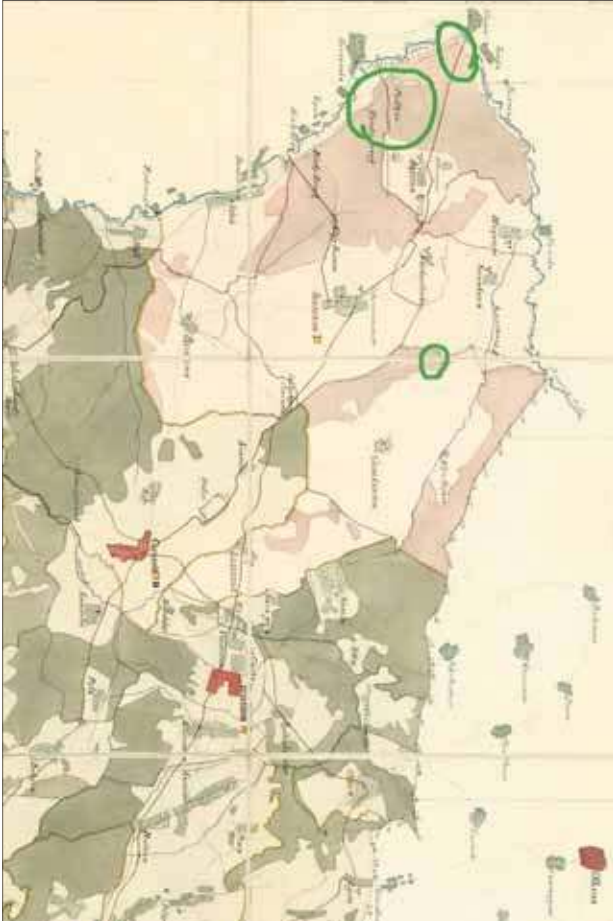
Jaworzno mało znane – Porzuceni

Śmierć jest integralnym i nieuchronnym elementem ludzkiej egzystencji, toteż oczywistym jest fakt, że zagadnienia pochówków i miejsc do tego przeznaczonych były jednym z kluczowych problemów i wyzwań w życiu lokalnych i ponadlokalnych społeczności.

W dalekiej przeszłości cmentarze ulokowane były niemal zawsze w bezpośrednim sąsiedztwie kościołów. Nie inaczej było zresztą w przypadku jaworznickiego kościoła św. Wojciecha i św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Tuż obok znajdował się taki cmentarz. Dziś już takowy już nie istnieje. Co ciekawe, bardziej zaśluzonych mieszkańców parafii chowano niejednokrotnie w samym kościele, np. w barokowej kaplicy Matki Boskiej Szkaplerznej. Zmieniło się to dopiero w czasach zaboru austriackiego, kiedy to przykościelne cmentarze bardzo często likwidowano i przenoszono, a nowe zakładano z dala od świątyni. Nie inaczej było więc i u nas.

Tak więc przez kilka stuleci mieszkańców dzisiejszego Jaworzna chowano właśnie przy kościele. Byli to wierci z Jelenia, Byczyny, Szczakowej, Długoszyna, Dąbrowy, czy Ciężkowic. Z czasem jednak w wymienionych wsiach powstawały odrębne cmentarze. Ułatwiało to więc zdecydowanie całą procedurę pogrzebową; nie trzeba było zwłok transportować wiele kilometrów. Natomiast nieco inaczej rzecz się miała z jaworznickimi Żydami; doczekali się oni swego cmentarza dopiero w drugiej połowie XIX wieku. Do tego czasu zaś chowano ich na wyznaniowych cmentarzach w Będzinie, Chrzanowie czy Třebini.

Natomiast zupełnie inaczej rzecz miała się w przypadku cmentarzy, na których grzebać miano tych, którzy zmarli w wyniku rozmaitych zaraz, przede wszystkim przechochodzącej przez te tereny kilkakrotnie cholery. Przepisy w tej kwestii zostały znormalizowane i uporządkowane także w okresie zaborów. Mówiły one przede wszystkim o tym, że w takich okolicznościach zmarłego nie wolno było grzebać na cmentarzu parafialnym. W obrębie danej wsi (a w czasach austriackich ich granice zostały wytyczone precyzyjnie) o miejscu pochówku w takich właśnie okolicznościach decydował wójt, ponieważ to on miał dysponować odpowiednią wiedzą w zakresie tego, jak organizacyjnie przeprowadzić takie pochówki. Miejscem takim miały być grunty, na których zmarłych na choroby zakazane już kiedyś chowano, natomiast jeśli wójt nie był w stanie wskazać we wsi takiego miejsca, to wyznaczał inne; ustonne, po-

Wsie na terenie Jaworzna nie dotknięte epidemiami cholery (głównia,p)

łożone z dala od zwartej zabudowy, przy czym takie miejsca nigdy nie były jakąkolwiek alternatywą, trwały formą cmentarza. Można powiedzieć, że miały dorazny, a w konsekwencji enigmatyczny charakter. Na terenie Jaworzna mówi się przynajmniej o kilku takich miejscach; w samym Jaworznie (w rejonie Podwała), w Ciężkowicach, Jeleniu, czy na Borchach i dzisiejszej Górze Piasku. Niewątpliwie takich miejsc mogło być jednak więcej. Wskazuje na to przykład Długoszyna; miejscowości, która do dziś nie doczekała się cmentarza w ogóle. Powszechnie przyjmuje się, że cmentarz choleryczny znajdował się pomiędzy dzisiejszą ulicą Młodową a starym naszym kolejom, będącym pozostałością po trasie biegnącej ze Szczakowej do Chrzanowa. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu stał tam krzyż, palono tam znicze i składano kwiaty, organizując także okolicznościowe procesje ze starej długoszynskiej kaplicy. Lokalizacja taka nie budzi zresztą wątpliwości. Można jednak zetknąć się z przekazami, że luściach zmarłego nie wolno było grzebać po zachodniej stronie ulicy Chropacówka, a także w rejonie Monisk, czyli w dawnej królewskiej części wsi. Co istotne jednak, z przekazów ustnych mieszkańców... Dąbrowy Narodowej wynika także, że cmentarzyno takie znajdowało się także w tzw. lasku brzozowym, będącym częścią lasów odgradzających Długoszyń od wsi Dąbrowa. Kiedy bowiem sadzono tam po wojnie lasy, dąbrowiaczy mówili, że jeść będą chleb z cmentarnej maki i że chowano tam zmarłych na zarazę, która rozpoznowia

wieś (Długoszyń). Nie wiemy niestety, jaka to była zaraza i kiedy miała ona miejsce. W XIX stuleciu zarazy takie przeszły trzy, o wcześniejszych trudno powiedzieć coś pewnego i konkretnego. Wydaje się wszak dość prawdopodobnym, że skoro przekaz taki przetrwał do naszych czasów, to coś w tym musi być. Teren ten jest zresztą niewielką częścią bardzo dużej działki, która od dziewiętnastego wieku jest prywatną własnością, a jej granice niemal zupełnie się nie zmieniły. Zaznaczona jest m.in. na mapach katastru galicyjskiego oraz mapach wojskowych. Na jednej z nich są tam zaznaczone jakieś zabudowania; natomiast kto był jej właścicielem, co się w tym miejscu stało i dlaczego w jego części, wysuniętej w kierunku Długoszyna miano chować ludzi? ...Tego nie wiadomo. Smaczku całej sprawie dodaje fakt, że na Lidarze widać, że cała ta działka o powierzchni niemal trzech kilometrów kwadratowych otoczona została niewielkim, zanikającym już dziś nasypem. Po co usypiano taki nasyp, komu się chciało wykonać tę dość tytaniczną pracę? To również pozostaje tajemnicą. Być może uczyniono to, by uniemożliwić w ten sposób kradzież i wywóz z tegoż lasu drzewa? To niewykluczone. Do dziś w lasku tym jest przynajmniej kilka dużych głązów, które same tu nie przyszły, które być może coś symbolizują, być może właśnie zmarłych tutaj pochowanych. Jak to w przypadku historii; więcej pytań niż odpowiedzi. Nie-wykluczone, że na terenie jaworzna takich miejsc jest zdecydowanie więcej.

JAROSŁAW SAWIAK